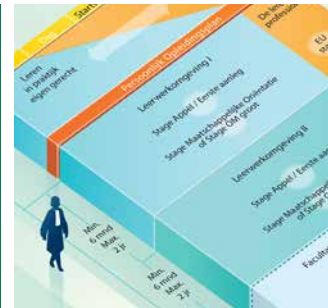
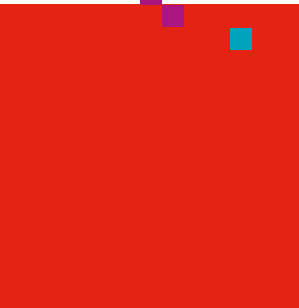
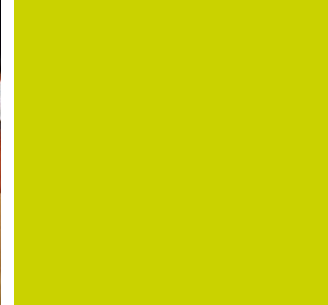

STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING
 TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

Afscheid Simone Roos en Joop Pot

Een terugblik op de
 afgelopen vijf jaar

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Interview Simone Roos en Joop Pot 2014	6
Vergaderingen Raad van Eigenaren	11
Interview Simone Roos	12
Nieuwsberichten belangrijke of opvallende SSR gebeurtenissen periode 2009-2014	16

Voorwoord

Het vertrek van Simone Roos en Joop Pot als leden van de Raad voor de rechtspraak was voor ons een goede aanleiding om terug te kijken op de afgelopen vijf jaren. Wat hebben we samen bereikt als het gaat om kennis en leren? Dat zo'n terugblik nuttig is, is evident. Veranderingen binnen de Rechtspraak lijken langzaam te gaan, maar ze zijn er onmiskenbaar. Zo'n langere termijn-blik maakt dat in ieder geval inzichtelijk.

Met dit boekje, waarin interviews met Simone en Joop zijn opgenomen en waarin we de belangrijkste gebeurtenissen uit de periode 2009-2014 de revue laten passeren, willen we dat inzicht bieden. We beogen daarmee beide vertrekkers een mooie herinnering te bieden aan wat we samen tot stand hebben gebracht en danken hen hiervoor.

De samenstellers namens SSR,

Rosa Jansen
Conny Hendriksen
Wilbert Wezenberg

Interview

Simone Roos en Joop Pot 2014

SIMONE ROOS EN JOOP POT ZIEN SSR ALS

‘Academie voor de rechterlijke macht’

De slag om de transformatie van SSR tot een duurzaam, toekomstbestendig, solide en compleet bouwwerk van opleiding en ontwikkeling voor ZM en OM heeft zijn vruchten afgeworpen. Simone Roos en Joop Pot, de twee niet-rechterlijk bestuursleden van de Raad voor de rechtspraak, droegen de afgelopen jaren, ieder voor zich en in goede en intensieve samenwerking met anderen, het nodige bij aan het nieuwe opleidingsinstituut. De naam SSR dekt, in hun ogen, de lading niet meer. Het is voor hen een volwaardige ‘Academie voor de rechterlijke macht’ geworden.

Het tweetal klopt zichzelf niet graag op de borst. Ze vinden dat ze gewoon hard hebben meegewerkt om, ieder vanuit hun positie, te bereiken wat er nodig was om het opleidingsinstituut SSR een impuls te geven. Voor de successen en samenwerking met alle betrokkenen zijn ze dankbaar. Iets van gepaste trots klinkt toch door als ze praten over een half decennium meewerken in de Rechtspraak.

In dit verhaal laten twee bevolgen mensen hun visie zien op onderwijs en ontwikkeling, leiderschap, digitalisering, Het Nieuwe Werken, modernisering en hervorming en over hun afkeer van ‘eilandjescultuur’.

SIMONE

Met haar 49 jaar heeft Simone Roos veel bestuurlijke ervaring binnen het Rijk opgedaan. Hoewel sommigen haar gang naar de Rechtspraak niet helemaal begrepen, omdat het een stoffig instituut zou zijn, dacht ze daar zelf vanaf het begin anders over. “Juist de unieke primaire processen en het ontbreken van hiërarchie vond ik een uitdaging. Datzelfde gold voor mijn HRM-portefeuille bij de Raad en de veranderingen die daarbinnen voor SSR op stapel stonden. De geest-

drift en energie die ik bij de leiding van SSR ontmoette om het instituut om te toveren in een leerorganisatie die niet alleen de tand des tijds had doorstaan maar ook glansrijk toekomstbestendig werd werkte natuurlijk mee bij het behalen van successen. Er is nogal wat op de kaart gezet in een paar jaar tijd. Daar mogen we best trots op zijn”, vertelt zij.

SUCCESNUMMERS

Een makkelijke, stoffige periode bleek Simone Roos niet te hebben uitgekozen voor een baan in de juridische wereld. Het werd een tijd waarin de Rechtspraak niet meer als vanouds positief in het nieuws was, incidenten rond dwalingen steeds meer naar voren kwamen, de media en buitenwereld steeds kritischer werden en tot slot ook de rechterlijke macht zelf open en bloot ging morren over werkdruk en

kwaliteitsverlies. Als rasechte bestuurder lag zij er niet wakker van. Simone: “Bij al die problemen heb ik altijd benadrukt dat de kwaliteit van de rechtspraak voorop moest staan. En dat SSR daarbij een cruciale rol speelde. Niet als leverancier van cursusjes, zoals jammer genoeg sommigen nog steeds denken, maar als een innovatief centrum waar iedere magistraat kon halen en brengen wat er nodig is om het vakmanschap hoog te houden. Die vernieuwingen zijn gelukt. Er kwam een nieuwe opleiding voor rechters en raadsheren. Raio's werden rio's die zullen zorgen voor een kwalitatief hoogstaande rechterlijke macht van morgen. Voor de Permanente Educatie kwamen er verdiepingsmogelijkheden, masters, Zesdaagses, summercourses. Voor de bestuurders en managers van de gerechten werden stevige leiderschapsprogramma's ontworpen. En last but not least, door de financiële maatregelen die zijn genomen – onder meer het verleggen van geldstromen – kan SSR de Rechtspraak tegen lagere prijzen zowel inhoudelijk als bestuurlijk op vlieghoogte houden. Dat betekent niet dat er alleen voor en door eigen parochie wordt gepredikt. SSR haalt kennis ook van buiten als dat beter is en fungeert als makelaar als dat nodig is. Zonder echter zichzelf uit de markt te hoeven prijzen. Mensen die toch nog denken dat SSR te duur is zouden die gedachten echt overboord moeten zetten”.

Simone Roos wordt directeur-generaal bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Haar opvolgster is Herma Rappa-Velt.

JOOP

Joop Pot zou met zijn 65 jaar eigenlijk met pensioen kunnen. Dat is hij niet van plan. Hij houdt van werken, organiseren en nadenken over bijvoorbeeld kennisoverdracht. Met een rijk verleden als financieel-economisch expert in diverse leidinggevende functies bij het Rijk lag het voor de hand dat hij bij de Raad voor de rechtspraak ook belang-

rijke financiële zaken in zijn portefeuille kreeg. En organisatorische kwesties als digitalisering, de veranderingen van kennisoverdracht, de problematiek rond de bibliotheken in de gerechten en het op touw zetten van Het Nieuwe Werken. Een makkelijke klus was het niet altijd. “De weerstand die er soms nog is tegen modernisering en verandering kan lastig zijn. Er zijn rechters die je een dag lang instructie zou moeten geven om hen te leren werken met informatie die zij digitaal kunnen krijgen maar die tegen alle vernieuwing in nog tegen stapels papier op hun bureau aankijken”, zegt hij.

VERBINDING

Ondanks de koudwatervrees, vooral bij de oudere garde van gerechtelijk Nederland, is er op het gebied van digitalisering mede dankzij de onvermoeibare inzet van Joop Pot veel veranderd. “Binnen een paar jaar zullen alle werknemers bij de Rechtspraak hun kennis en informatie digitaal moeten oproepen. Als ik nu ergens een bibliotheek binnen loop zie ik geen hond, maar er worden nog wel steeds dozen vol boeken aangeschaft. Terwijl al die kennis ook via de pc te krijgen is. Die geldverspilling moet natuurlijk stoppen. En dat zal ook gebeuren. Binnen het Rijk wordt hard gewerkt aan het samenbrengen van al die content en ook de Rechtspraak gaat daarvan profiteren. De rol die ik daarbij vooral voor SSR zie weggelegd, is die van een ‘antenne’. Een Academie hoort te weten welke kennis nodig is en welke verdiepingen in de vorm van masters, workshops of summercourses dus nodig zijn. SSR heeft inmiddels alles in huis om de rechterlijke macht alles te geven aan kennis en vaardigheden wat nodig is. Het zou erg dom zijn om dat niet in te zien en te gebruiken”, meent Joop Pot.

EILANDJES

Net als Simone Roos noemt ook Joop Pot de nog bestaande ‘eilandjescultuur’ van sommige gerechten een obstakel bij het vormen van een goed geoliede rechtspraakorganisatie. Joop Pot: “De tijd dat ieder gerecht tot op zekere hoogte kon doen en laten waar men trek in had is voorbij. We zijn één organisatie geworden en worden door de buitenwereld ook zo gezien. Dan is het contraproductief en past het niet om op eigen houtje zaken als bijvoorbeeld opleiding en ontwikkeling of het gebruik van digitale middelen te regelen”. ‘Shopperen buiten de deur’, zoals het inhuren van externe onderwijsmogelijkheden, vindt Joop Pot niet verstandig. “Hoe haal je het in je hoofd om je eigen instituut, dat inmiddels van statuur is, niet te betrekken bij het onderwijs dat vanaf het begin en permanent nodig is om de kwaliteit van het werk hoog te houden. Ik zie dat als een gebrek aan professioneel inzicht. Juist het feit dat deze Academie aan alle kanten verbonden is met de praktijk van de rechtspraak geeft het een meerwaarde die nergens anders te halen is. Als ik iets aan mijn opvolger wil meegeven, is het wel de wens dat het hem lukt het imago van SSR nog verder op te vijzelen, zodat het belang en de waarde van de Academie voor eens en voor altijd bij iedereen goed tussen de oren komt”, vertelt hij.

Joop Pot blijft onder meer werken als bestuurder bij de onafhankelijk toezichthouder Kansspelautoriteit en als extern voorzitter van het NIRPA, het Nederlands Instituut Register Payroll Accounting. Hij wordt opgevolgd door Peter Arnoldus.

De vergaderingen van de Raad van Eigenaren

Naast alle bijzondere activiteiten die in dit boekje de revue passeren, waren er elk jaar de vier à vijf vergaderingen van de Raad van Opdrachtgevers, in 2012 omgezet in de Raad van Eigenaren van SSR. In ambtenarenjargon werden die vergaderingen het 'Bestuurlijk Overleg' genoemd. We deden ons best om de paragraaf financiën niet de vergadering te laten overheersen.

In die vergaderingen hanteerde Simone de voorzittershamer op vaardige wijze en werd de agenda, veelal in vliegende vaart, zakelijk en efficiënt afgewerkt. Samen met haar counterpart bij het Openbaar Ministerie (eerst Marc van Nimwegen, later Albert van Wijk) ondersteunde ze SSR en stelde ze, waar nodig, kritische vragen.

De meest bijzondere bijeenkomst voor ons was de 'zitzakbijeenkomst' op 13 november 2013 in Den Haag. Hierin spraken, onder (dag)voorzitterschap van Joop Pot, de RvE, de RvO en de Gebruikersraad met SSR over de toekomst van laatstgenoemde. En in het bijzonder over de manier waarop SSR met het oog op zijn continuïteit het beste kan worden gefinancierd. En passant werd ook gesproken over digitalisering van de beschikbare kennis in de Rechtspraak (iedereen een iPad?). Dat laatste bleek in 2014 nog een stap te ver, maar het financieringssysteem wordt gewijzigd!

In die RvE-vergaderingen waren dit de gesprekspartners van SSR: Rosa Jansen, Diederik Greive, Tonnie Hulman en Wilbert Wezenberg.

'Kwaliteit voorop bij oplossen tekort rechters'

Simone Roos is als lid van de Raad voor de rechtspraak verantwoordelijk voor de juridische HRM, en daarmee voor SSR. Een van haar onderwerpen is om de ontwikkelingsrijke arbeidsmarkt in relatie tot voldoende en goed opgeleide rechters te onderzoeken en daarvoor maatregelen op te nemen. Verlies aan kwaliteit is daarbij in haar ogen geen optie.

12

'Het komende tekort aan rechters is een urgent probleem. De komende vijf jaar gaat ongeveer negentien procent van de rechters met pensioen; dat zijn er ongeveer vierhonderd vijftig. Deze vrijzigtrend laat zich ook in de jaren daarna zien. De verwachting is voorts dat de arbeidsmarkt kraker wordt en minder juristen afstuderen. De wijer waarin wij kunnen vissen wordt leger. Intussen daalt het aantal zaken naar verwachting niet. Dat alles bij elkaar betekent dat we een complex vraagstuk op te lossen hebben. Daarbij is het van belang dat de Raad voor de rechtspraak – als opdrachtgever samen met het Openbaar Ministerie verantwoordelijk voor werving, selectie en opleiding – en SSR, als hoogwaardig opleidingsinstituut, heel nauw met elkaar samenwerken. We zijn nu bezig om de huidige en toekomstige arbeidsmarkt goed in kaart te brengen. Op basis daarvan wordt een strategische personeelsplanning opgesteld. Daarbij willen we vraag en aanbod heel gericht

bij elkaar brengen, zowel kwantitatief als kwalitatief, om het verwaarde trust aan rechters te kunnen opvangen. Dat geldt voor de langere termijn, maar zeker ook voor de komende jaren. Samen met de gerechten en SSR weten we hiervoor de mogelijkheden. Je zou bijvoorbeeld kunnen overwaght om mensen met een aantal jaren relevante juridische werkervaring te wervt voor een verkorte reio-opleiding. Een optie is ook om stafjuristen en juridisch medewerkers te wervt met het oogmerk deze mensen op termijn op te leiden tot rechter. We bekijken alle varianten zorgvuldig. Het veld moet worden getoend aan de kwaliteit van alle medewerkers binnen de rechtspraak. Nu niet en in de toekomst niet. SSR is een belangrijk instituut van de rechterlijke organisatie en kan inrode in de rol van opleider voor die kwaliteit zorgen. Daarbij is het belangrijk aan te sluiten bij wat past bij de behoeften

SSR opleidingsinstituut 2012

Simone Roos
lid Raad voor de rechtspraak

13

van de mensen die bij de organisatie werken. Het hebben zij nodig om een aantal belangrijke rechtspraak te kunnen blijven leveren en aan te vangen van de rechtspraak? Aan welke manen van Europees kennis en aan vaardigheden, die er moet en aan kennisniveau, in het veld aan de ontwikkelingen verkenmen wij op de manier de mogelijkheden om een keuze voor de rechtspraak te maken te maken. Daar Academie zou worden samen aan om de kennis te wervt voor iedereen die wervt aan de rechterlijke organisatie. Het doet Academie andere kennis opvoedingen format worden aangeboden, maar ook worden en congressen. In veld het'

natmijk heel belangrijk dat de Rechtspraak actiever mee gaat doen aan het maatschappelijk debat. Een organisatie als SSR en straks een Academie kan daar een belangrijke ondersteunende rol, inhoudelijk en logistiek, in vervullen.

'We bekijken alle varianten zorgvuldig'

Simone Roos is als lid van de Raad voor de rechtspraak verantwoordelijk voor de juridische HRM en daarmee voor SSR. Een van haar onderwerpen is om de ontwikkelingsrijke arbeidsmarkt in relatie tot voldoende en goed opgeleide rechters te onderzoeken en daarvoor maatregelen op te nemen. Verlies aan kwaliteit is daarbij in haar ogen geen optie.

Interview Simone Roos

Verschenen in SSR Programma brochure 2011

“Kwaliteit voorop bij oplossen tekort rechters”

Simone Roos is als lid van de Raad voor de rechtspraak verantwoordelijk voor de portefeuille HRM, en daarmee voor SSR. Een van haar onderwerpen is om de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in relatie tot voldoende en goed opgeleide rechters te onderzoeken en daar vervolgens maatregelen op te nemen. Verlies aan kwaliteit is daarbij in haar ogen geen optie.

“Het komende tekort aan rechters is een urgent probleem. De komende vijf jaar gaat ongeveer negentien procent van de rechters met pensioen; dat zijn er ongeveer vierhonderdvijftig. Deze vergrijzingstrend laat zich ook in de jaren daarna zien. De verwachting is voorts dat de arbeidsmarkt krappere wordt en minder juristen afstuderen. De vijver waarin wij kunnen vissen wordt leger. Intussen daalt het aantal zaken naar verwachting niet. Dat alles bij elkaar betekent dat we een complex vraagstuk op te lossen hebben.

Daarbij is het van belang dat de Raad voor de rechtspraak – als opdrachtgever samen met het Openbaar Ministerie verantwoordelijk voor werving, selectie en opleiding - en SSR, als hoogwaardig

opleidingsinstituut, heel nauw met elkaar samenwerken. We zijn nu bezig om de huidige en toekomstige arbeidsmarkt goed in kaart te brengen. Op basis daarvan wordt een strategische personeels planning opgesteld. Daarbij willen we vraag en aanbod heel gericht bij elkaar brengen, zowel kwantitatief als kwalitatief, om het verwachte tekort aan rechters te kunnen opvangen. Dat geldt voor de langere termijn, maar zeker ook voor de komende jaren. Samen met de gerechten en SSR verkennen we hiervoor de mogelijkheden. Je zou bijvoorbeeld kunnen overwegen om mensen met een aantal jaren relevante juridische werkervaring te werven voor een verkorte rio-opleiding of voor een verzwaarde rio-opleiding. Een optie is ook om stafjuristen en juridisch medewerkers te werven met

*“We bekijken alle
varianten zorgvuldig”*

het oogmerk deze mensen op termijn op te leiden tot rechter. We bekijken alle varianten zorgvuldig. Het vaste uitgangspunt is echter dat er nooit mag worden getornd aan de kwaliteit van alle medewerkers binnen de Rechtspraak. Nu niet en in de toekomst niet. SSR is een belangrijk instituut van de rechterlijke organisatie en kan mede in de rol van opleider voor die kwaliteit zorgen. Daarbij is het belangrijk aan te sluiten bij wat past bij de leerbehoeften van de mensen die bij de organisatie werken. Wat hebben zij nodig om een kwalitatief hoogwaardige rechtspraak te kunnen blijven leveren en wat vraagt de samenleving van de rechtspraak? Aan vakkennis zoals Europese kennis en aan vaardigheden, zoals communicatie, beroepsethiek, stevigheid en ‘samenlevings sensitiviteit’. In het

licht van deze ontwikkelingen verkennen wij op dit moment de mogelijkheden om een Academie voor de rechterlijke organisatie neer te zetten. Deze Academie zou een breed aanbod aan diensten kunnen aanbieden voor iedereen die werkzaam is in de rechterlijke organisatie. In deze Academie zouden diverse opleidingen kunnen worden aangeboden, maar ook symposia en congressen. Ik vind het namelijk heel belangrijk dat de Rechtspraak actiever mee gaat doen aan het maatschappelijk debat.

Een organisatie als SSR en straks een Academie kan daar een belangrijke ondersteunende rol, inhoudelijk en logistiek, invullen”.

Nieuwsberichten

Een selectie van belangrijke of opvallende SSR gebeurtenissen
periode 2009-2014

2010 SSR 50

In 2010 bestond SSR 50 jaar. Dat werd gevierd met een groot feest in de Passenger Terminal te Amsterdam. Er werd daar weinig teruggeblikt. De focus lag op de toekomst en de wereld buiten de Rechtspraak, verwoord in het thema SSR NEXT.

SSR viert vijftigjarig bestaan

7 MAART 2010

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat SSR is opgericht als het orgaan dat bijscholingen organiseerde voor 'ambtenaren betrokken bij de rechtspleging'. De exacte datum was 7 maart 1960, en van-

daag is daar in Zutphen bij stilgestaan met taart en ballonnen.

SSR zal in dit jubileumjaar onder het thema 'Next' op verschillende momenten aandacht geven aan dit feestelijke feit. Op 8 juni staat een grote feestelijke bijeenkomst gepland in Amsterdam.

Wervelend SSR NEXT in Amsterdam

8 JUNI 2010

Met een wervelende combinatie van inspanning en ontspanning vierde SSR het 50-jarig bestaan in de Passenger Terminal in Amsterdam. Ruim driehonderd mensen van binnen en buiten het opleidingsinstituut luisterden naar belangrijke boodschappen over 'vertrouwen in de rechtspraak' en internationalisering. Onder het motto SSR NEXT werd op allerlei manieren vooral de toekomst van het opleidingsinstituut belicht. Een toekomst waarin de belangrijke relatie tussen opleiden en de kwaliteit van de rechterlijke macht centraal staat.

Demissionair minister van justitie Ernst Hirsch Ballin, in het verleden ook docent bij SSR, pree in zijn toespraak de manier waarop de rechtspraak gereageerd heeft op vervelende incidenten en rechterlijke dwalingen van de afgelopen jaren. Er zijn, volgens hem, allerlei verbeteringsprocessen tot stand gebracht. "Het vertrouwen in de rechtspraak is niet gediend met formalisme of hoogmoed. De verbeterprocessen moeten doorgaan. Met vertrouwen en zelfvertrouwen

zal de rechtspraak verder moeten groeien om de kwaliteit te behouden," aldus de toekomstvisie van de minister. Hij onderstreepte daarbij de rol die SSR daarbij kan spelen door een breed, nationaal en internationaal opleidingsprogramma aan te bieden.

Ook Rosa Jansen, voorzitter van het College van Bestuur van SSR, blikte vooruit. Zij schetste de contouren die nodig zijn voor een kwalitatief hoogstaande rechterlijke macht: "De rechter van nu moet flexibel zijn én ruggengraat hebben. Magistraten zijn geen kostenpost, maar kapitaal. Hun rol is van onschatbare waarde als dragers van de rechtspleging en de ruggengraat van de samenleving. Zij moeten oog en oor hebben voor de samenleving en de eisen die aan de rechterlijke macht worden gesteld. En SSR moet hen daarvoor toerusten," aldus Rosa Jansen.

SSR NEXT-deelnemers kwamen ogen en oren tekort. Cultureel-sociologisch onderzoeker en trendwatcher Carl Rohde drukte de aanwezigheid met hun neus op de trends in de huidige maatschappij en de nieuwe eisen die dit stelt aan rech-

ters en officieren van justitie. De Amerikaanse schrijver en marketing goeroe Joseph Pine belichtte de toekomst aan de hand van ervaringen van het heden. Er waren een groot aantal workshops rondom de thema's Recht en Literatuur, Recht en Economie, Recht en Cultuur en Recht en Politiek. Rondom enkele thema's zullen masterclasses bij SSR gegeven gaan worden. Opvallend was een politiek debat tussen de justiti woordvoerders van de grootste politieke partijen. Dans, poppenspel en zang door het SSR-gelegenheidskoor omlijstten het feestelijk event.

VAN RAO NAAR RIO:

Een transitie door de toekomst ingegeven

De raio-opleiding is altijd de core business geweest van SSR. De opleiding voldeed echter niet meer aan de eisen van deze tijd en moest veranderen. Ook Simone Roos zette zich met hart en ziel in om de vernieuwingsslag succesvol te laten verlopen. Mede door haar niet aflatende inzet ontstond de nieuwe Initiële Opleiding. Raio's heten voortaan Rio's!

Opleiden centraal tijdens raio bijeenkomst

23 SEPTEMBER 2010

Vrijdag 17 september was een bijzondere dag voor raio's en hun opleiders. In de net vernieuwde zaal van Media Plaza in Utrecht, de perfecte locatie om het thema SSR Next uit te dragen, kwamen de raio's bijeen voor een gevarieerd programma waarin ook de Opleider van het Jaar wordt gekozen.

De middag werd geopend met het openingswoord van Rosa Jansen, voorzitter van het College van Bestuur van SSR en rector van de raio-opleiding. Rosa haakte op ludieke wijze in op de initiële reacties van raio's op de Opleiding van het Jaar-verkiezing: "is de vragenlijst wel anoniem?", "wat gebeurt er met deze informatie?",

"komt de opleider te weten dat ik hem nomineer?", "Kloppen de selectiecriteria wel?" Jansen zette direct de luchtige toon die de rest van de middag herhaaldelijk terug zou komen.

Als hoofdspreker was Thierry Baudet uitgenodigd. Baudet, jurist, historicus en verbonden aan de Universiteit Leiden, ging in op de internationalisering van het recht en de gevaren die dat met zich meebrengen. Hij pleitte voor een natiestaat, "want het is mijn stelling dat rechtsstaat en democratie alleen mogelijk zijn binnen een natiestaat; en dat het gezag van rechters en officieren van justitie,

en daarmee de toekomst van jullie beroep, op essentiële punten afhankelijk is van het bestaan van een nationale loyaliteit en een staatsrechtelijke soevereiniteit." De voordracht leidde regelmatig tot schudde hoofden in het publiek,

wat ook tot uiting kwam tijdens de discussie over het onderwerp. Baudet weerde zich kranig in het gevoerde debat, waar de meningen over de inhoud van zijn voordracht duidelijk verdeeld waren.

Het tweede programmaonderdeel was in handen van Kim van der Kraats (rechter-plaatsvervanger te Utrecht), Albert Klijn (rechtssocioloog en werkzaam bij de Raad voor de rechtspraak als adviseur wetenschappelijk onderzoek) en Marnix Croes (verbonden als onderzoeker aan het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie). Zij presenteerden de resultaten van de eerder dit jaar uitgevoerde enquête onder raio's.

Raio's hadden de afgelopen maanden de kans gekregen om hun opleiders te nomineren als Opleider van het Jaar. Er waren vijf categorieën: Grootste Belofte van het Jaar (OM én ZM), Opleider van het Jaar (OM én ZM) en een Lifetime Achievement Award. Deze verkiezing is door SSR nieuw leven in geblazen om aandacht te vragen voor het belang van opleiden en waardering te tonen voor alle opleiders.

De jury bestond uit Gert Haverkate (directeur Wetenschappelijk Bureau OM), Angela Talen (directeur 2KnowHow) en Aleid Wolfsen (burgemeester Utrecht). De prijzen werden uitgereikt door Simone Roos namens de Raad voor de rechtspraak en Henk van Brummen namens het Openbaar Ministerie. Beiden kregen de gelegenheid kort toe te lichten wat voor hen belangrijk is aan opleiden.

Speech door drs. Simone M. Roos, lid Raad voor de rechtspraak, tijdens de prijsuitreiking van de verkiezing 'Opleider van het jaar'.

Geachte aanwezigen,

Wie zou ik verkiezen als 'Opleider van het jaar' wanneer ik aan mijn eigen lerend leven terugdenk? Dat dacht ik, toen SSR mij vroeg namens de Rechtspraak een bijdrage te leveren aan deze feestelijke, maar bovenal belangrijke bijeenkomst.

Onmiddellijk schoot mij een inspirerende lerares te binnen uit de tijd dat ik nog op de middelbare school zat. Deze favoriete lerares doceerde Grieks en Latijn en vraag me niet hoe ze het deed, maar wij hingen als klas aan haar lippen. Op bevlogen wijze verbond ze met sprekende voorbeelden en kleurige vergelijkingen die dode talen met het hedendaagse leven. En slaagde er zo in onze interesse op te wekken in de wereld achter die oude teksten. Door die aanpak opende ze een wereld voor onze klas en maakte ze verbinding. Zo creëerde ze een leeromgeving waar vragen nooit dom waren, maar die haar juist triggerden te zoeken naar de vraag áchter die vraag en naar de manier waarop zij die het duidelijkst kon beantwoorden. Mijn lerares wist zich kortom te verplaatsen in haar leerlingen en dat is wat ik een belangrijk kenmerk vind van een (praktijk)opleider. Die is immers zelf ook ooit leerling geweest, op school, op de universiteit, maar ook als beginnend rechter.

Een goede praktijkopleider, zoals ik die nu voor mij zie, heeft in de eerste plaats een relevante opleiding als opleider en is dan ook gecertificeerd. Hij kan zich goed inleven hoe het is om raio te zijn. Hoe was het ook al weer om nog weinig te weten van het vak, van inns en outs van de cultuur, van integriteitaspecten en de maatschappelijke betekenis van het ambt? Een goede opleider stimuleert, weet vaardigheden over te brengen, weet de juiste verhelderende vragen te stellen, geeft de raio de ruimte zijn - tegenwoordig overigens door-gaans 'haar' - eigen weg te vinden door hem/haar dingen uit te laten proberen, interne worstelingen te delen of door vragen te beantwoorden, ook als die als 'dom' zouden kunnen worden afgedaan.

Vervolgens is belangrijk, hoe brengt de opleider dat over? Hij moet uiteraard vakkennis en vaardigheden bijbrengen, maar ook over sociale en didactische vaardigheden beschikken. Dit impliceert dat hij naast zijn leerling staat en niet er tegenover. Hij is dus een coach, mentor en rolmodel in de uitoefening van het ambt, zoals men in de Griekse oudheid ook vaak een wijze leermeester had bij wie men te rade ging. Die manier van opleiden heeft niet aan betekenis ingeboet, mits aangepast aan de eisen van deze tijd. Ik denk daarbij vooral aan feedback, die gedurende de gehele opleiding een rol speelt.

Feedback geven, zowel gericht kritisch als welgemeend en complimenteus, is een belangrijke factor in het leerproces. De recent uitgekomen nieuwe Studiegids Raio-opleiding zegt daarover relevante dingen: 'De opleider dient zich hierbij te realiseren dat het eigen niveau onvergelijkbaar is met dat van de raio. Feedback wordt daarom constructief en met respect geformuleerd en is erop gericht de raio verder te helpen in het leerproces. Het feedback geven en beoordelen is dan vooral een graadmeter: 'hoe sta ik ervoor?' en een uitdaging: 'hebben mijn inspanningen het gewenste resultaat?' Door met regelmaat te beoordelen, wordt het mogelijk persoonlijke groei en ontwikkeling te volgen. De aandacht die daar van uitgaat, leidt tot een ander beoordelingsklimaat: van 'painfull to be assessed' naar 'proud to be assessed'.

De opleider oefent zijn taak op een belangrijke plek uit, namelijk de werkplek. Want het grootste deel van het leren gebeurt daar. Mede

daardoor heeft de praktijkopleider een cruciale rol in de hele opleiding. Dat breng ik in verbinding met wat ik in mijn openingszin naar voren bracht, nl dat ik deze bijeenkomst belangrijk vind. Waarom belangrijk? Omdat diegenen vanmiddag centraal staan die de basis vormen van de kwaliteit van de Rechtspraak: namelijk de Raio's, de toekomstige rechters, en hun opleiders.

De professionaliteit van de medewerkers van de Rechtspraak, en dus ook van Raio's en de praktijkopleiders, ziet de Raad als een zeer belangrijke verantwoordelijkheid. De maatschappij en alle Rechtspraakmedewerkers mogen verwachten dat de Raad die verantwoordelijkheid zorgvuldig uitdraagt. De Raad doet dat momenteel onder andere door in de Rechtspraak organisatie te bespreken wat hij cruciaal vindt in het kader van opleiden.

Cruciaal is dat opleiden zich niet beperkt tot rechters en juridisch medewerkers, maar een zaak is voor alle medewerkers binnen de Rechtspraak. Dat betekent dus dat alle medewerkers actief bij dienen te dragen aan leren.

Dat 'Leren' kan op verschillende manier gebeuren. Het gaat uiteraard in de eerste plaats om het aanleren van die vaardigheden die essentieel zijn voor een goede uitoefening van de functie, het 'op vlieghoogte' blijven en verdere verbreding en verdieping. Maar de ontwikkelingen in de maatschappij en de grotere complexiteit van zaken vragen om deskundige rechters en medewerkers voor wie het motto 'een leven lang leren' vanzelfsprekend is. Dat geschiedt niet alleen door middel van permanente educatie maar, nog belangrijker, door verbindingen te leggen met het dagelijkse werk: door op de werkvloer met elkaar kennis te delen, een open feedback cultuur te creëren, het uitwisselen van good practises en het implementeren van een digitale leeromgeving. Al deze zaken dragen bij aan het toegankelijk maken en houden van leren op de werkplek. Actief bijdragen betekent dat van alle medewerkers bij de Rechtspraak verwacht mag worden dat zij zich naar vermogen inzetten de kwaliteit van de rechtspraak te waarborgen. Dit kan op verschillende manieren – door het ontwikkelen en innoveren van kennis en vaardigheden - en in diverse rollen - als praktijkopleider, begeleider of coach.

Dat kost tijd, veel tijd. Tijd die de organisatie daarvoor vrij dient te maken. De Raad voor de rechtspraak is zich ervan bewust dat het productieproces steeds de volle aandacht vraagt, zeker in deze tijd van bezuinigingen, maar de Raad realiseert zich eveneens dat het minstens zo belangrijk is dat, wil er sprake zijn van een goede opleiding en eerder genoemde kwaliteit van de rechtspraak, opleiders over tijd moeten beschikken om al de genoemde taken zinvol ten uitvoer te brengen.

SSR is een belangrijke partner voor de Raad in de versterking van de kwaliteit van de Rechtspraak. SSR dient daarvoor actief verbinding te zoeken met de gerechten en de bestuurders, omdat die aan kunnen geven waar zij behoefte aan hebben en hoe er kan worden samengewerkt als het gaat om de actieve inzet van medewerkers.

De opleiders die zijn genomineerd, zijn die actieve rechters waar de Rechtspraak behoefte aan heeft. Zij zijn de inspirerende leermeester waar ik aan het begin over sprak en dus rolmodel voor de raio, niet alleen als 'voorbeeldige' rechter, maar ook om later zelf weer een 'voorbeeldige' opleider te zijn.

Zij zijn, zoals ik in het begin aangaf, zo belangrijk omdat zij de toekomstige rechters vormen die uiteindelijk de hoekstenen zijn van de kwaliteit van de Rechtspraak.

Ik dank u voor uw aandacht.

Peko, schilder van de moderne Vrouwe Justitia zoals afgebeeld op de raio-studiegids, creëerde in opdracht van SSR vijf unieke schilderijen die als wisseltrofee door de winnaars in ontvangst werden genomen.

Raio-onderzoek schetst beeld toekomstige magistraten in 'Magistrale Perspectieven'

MEER KENNIS OVER ACTUELE ONTWIKKELINGEN NODIG

29 SEPTEMBER 2010

De nieuwe lichterichters en officieren van justitie hebben behoefte aan meer kennis over actuele ontwikkelingen in de samenleving en de dynamiek die zich daarin afspeelt.

Dit blijkt uit het rapport 'Magistrale perspectieven: de raio's anno 2010' waarin de resultaten staan van een onderzoek dat dit voorjaar werd gehouden onder de raio's. Opdrachtgever SSR wilde met het onderzoek een beeld krijgen van de huidige generatie raio's en de wensen en eisen ten aanzien van hun opleiding. Van de 250 in maart ingeschreven raio's deed ruim de helft (140) mee aan de enquête. Het onderzoek werd uitgevoerd door een recentelijk afgestudeerde raio en twee onderzoekers van de Raad voor de rechtspraak en het Wetenschappelijk Onderzoek- en documentatiecentrum (WODC).

Een van de belangrijkste conclusies in het rapport is, dat raio's een verkeerd, soms zelfs extreem verkeerd, beeld hebben van hetgeen de samenleving denkt over de rechterlijke macht. De burgers blijken op veel punten een veel gematigder en positiever standpunt in te nemen dan de raio's denken. Dat zou betekenen, volgens de onderzoekers, dat de zoveel besproken en bekritiseerde kloof tussen rechtspraak en burger wel eens veel minder groot zou kunnen zijn dan wordt gedacht. Om de raio's meer inzicht te laten krijgen in wat er onder de bevolking leeft zou tijdens de opleiding meer aandacht moeten worden besteed aan actuele maatschappelijke onderwerpen, vinden de onderzoekers. Dit zou het maatschappelijk anker van de rechtspraak beter doen 'gronden'.

In het rapport wordt ook een profiel geschetst van de nieuwe leden van de zittende en staande magistratuur. Zij vormen, aldus het rapport, een gematigde, niet-elitaire beroepsgroep, afkomstig uit een middenklassenmilieu. Zij stemmen centrum-links, hebben een Westerse achtergrond, lezen NRC Handelsblad, twitteren niet en zijn in meerderheid vrouw. Mensen van niet-Westerse afkomst zijn ondervertegenwoordigd in de raio-opleiding. Dit komt vooral door-

dat hun beperktere taalvaardigheid een probleem is bij bepaalde testen. In het onderzoek is hiernaar gekeken omdat de onderzoekers het voor de legitimiteit van de rechterlijke macht belangrijk achtten na te gaan in hoeverre toekomstige magistraten een representatieve afspiegeling vormen van de samenleving. Volgens de onderzoekers is het profiel, dat uit het onderzoek naar voren komt, 'geen negatieve kwalificatie waar het gaat om een breed vertrouwen van de samenleving in de rechtspraak'. Maar wellicht, zeggen zij er meteen bij, 'heeft de rechterlijke macht in de toekomst ... ook nog een wereld te winnen'.

Raio's zijn kritische mensen, zo blijkt verder uit het onderzoek. Zowel ten opzichte van belangrijke maatschappelijke factoren als politiek, wetgever en media als ten opzichte van de raio-opleiding en de huidige magistratuur.

Hoewel de respondenten over het algemeen best te spreken zijn over de huidige generatie magistraten, vindt toch bijna drie kwart van de ondervraagden dat er magistraten zijn, die in hun kwaliteit van optreden een onvoldoende scoren. Bijna de helft van de ondervraagden (45 procent) meent verder dat te weinig wordt opgetreden tegen disfunctionerende rechters. Ten aanzien van niet goed functionerende officieren van justitie was 38 procent van de ondervraagden deze mening toegedaan. De meerderheid van de ondervraagden (63 procent) is bovendien van mening dat er te weinig transparantie is bij het optreden tegen falende rechters en officieren. Een forse meerderheid (83 procent) vindt dat er meer inzicht gegeven moet worden in de wijze waarop de rechterlijke macht leert van gemaakte fouten.

Ook ten aanzien van de wetgever valt er onder de raio's kritiek te beluisteren. Bijna een derde van de ondervraagden meent dat de minister van Justitie te weinig kennis heeft van de rechtspraak, met onduidelijke en onrechtvaardige wetgeving tot gevolg. De media zijn voor de raio's de gebeten hond: zij hebben onvoldoende kennis van zaken en berichten onnauwkeurig. Dit betekent overigens niet dat de raio's zelf 'vies zijn' van media-aandacht.

Veel lof is er voor de raio-opleiding zelf, waar het gaat om de inhoudelijke voorbereiding op het beroep van rechter of officier van justitie. Maar 95 procent van de 140 deelnemende raio's vindt het wel onwenselijk dat de kwaliteit van de opleiding verschilt bij de diverse gerechten en het Openbaar Ministerie. Bovendien zegt 28 procent dat de kwaliteit van opleiden bij het parket lager is dan bij de rechtbank. Ook aan de onderwijskundige vaardigheden van de opleiders ontbreekt nog wel het een en ander, meent 1 op de 5 ondervraagde raio's.

Raio documentaire 'Het Oordeel'

4 MAART 2011

Met medewerking van de Raad voor de rechtspraak en SSR heeft Pieter Fleury een documentaire gemaakt over de opleiding tot rechter in Nederland. Het resultaat 'Het Oordeel' is op 14 april te zien bij de VPRO.

Documentairemaker Pieter Fleury (bekend van onder andere documentaires over Ramses Shaffy en 'De klokken van de keizer') is gefascineerd door het proces dat jonge juristen tot magistraat vormt. Hij wendde zich tot de Raad voor de rechtspraak en SSR met zijn idee daar een documentaire over te maken.

Vanaf januari 2008 tot en met de zomer van 2009 heeft Pieter bij SSR veel raio-cursussen bijgewoond en met veel betrokkenen bij SSR en de RO over de raio-opleiding gesproken. Zo kreeg hij een beeld van alle aspecten van de opleiding en heeft hij een keuze gemaakt voor mogelijke filmlocaties. Van september 2009 tot en met juli 2010 heeft hij met zijn crew gefilmd in de rechtbank Rotterdam, rechtbank Zwolle en bij SSR.

Het resultaat is een 75 minuten durende documentaire waarin de focus op de raio-stage in het strafrecht ligt. De documentaire werd feestelijk getoond aan raio's, leden van de Raad voor de rechtspraak en genodigden in een Haagse bioscoop.

HET BESLUIT VOOR EEN AMBITIEUS PROJECT: EEN NIEUWE INITIELE OPLEIDING

De vertrouwde - al meer dan vijftig jaar bestaande - raio-opleiding was hard toe aan een revisie. Simone Roos gaf het startsein voor een groot project waarmee de uitwerking van een nieuwe opleiding tot rechter en raadsheer een feit moet worden. Met het behoud van al het goede van de raio-opleiding, moet de nieuwe initiële opleiding anders worden qua vormgeving, inhoud en opzet en toekomstbestendig zijn voor de komende vijftig jaar. Een grote uitdaging voor de Rechtspraak en SSR.

GEZOCHT: meedenkers initiële opleiding ZM

13 DECEMBER 2011

Om het project initiële opleiding ZM gestalte te geven, zoekt SSR naar rechtspraakcollega's die affiniteit hebben met opleiden en die met een creatieve en vernieuwende blik aan de nieuwe initiële opleiding ZM willen werken.

De bestaande initiële opleidingstrajecten worden vervangen door een nieuw modulair opgebouwd opleidingsstelsel voor instromende magistraten, de nieuwe Rio-opleiding geheten. SSR heeft van Simone Roos, Raad voor de rechtspraak de opdracht gekregen deze nieuwe initiële opleiding voor rechters en raadsheren te ontwikkelen. De opleiding moet 1 januari 2013 staan. Een forse en ambitieuze opgave. Mevrouw mr. A.M.F. Huigen, senior rechter in de rechtbank Amsterdam, is daarom als projectleider aangesteld en voor drie dagen per week gedetacheerd bij SSR.

Startschot voor project Initiële Opleiding ZM

2 MAART 2012

De kick-off bijeenkomst van het project Nieuwe Initiële Opleiding ZM vond woensdag 29 februari plaats bij SSR in Utrecht. Deze meeting werd bijgewoond door bij de ontwikkeling van de opleiding betrokkenen en opleidingscoördinatoren van de gerechten. Na grondige verkenningen, gesprekken met de mensen uit het veld en de NVvR, was het volgens Simone Roos (Rvdr) tijd voor een nieuwe opleiding die meer differentiatie moet bieden in instroom en duur. Roos: "Dat is een grote uitdaging. Het nieuwe opleidingshuis moet robuust en toekomstbestendig worden en daarvoor is betrokkenheid van het veld belangrijk. Het besluit om te komen tot een nieuwe opleiding is top down tot stand gekomen, maar de uitvoering moet bottom up."

Rosa Jansen van SSR gaat verder: "Er wordt nagedacht over de vormgeving van een opleiding die de komende vijftig jaar weer de beste van Europa is. Uitgangspunt hierbij is dat elke nieuwe rechter of raadsheer een opleiding krijgt die is afgestemd op zijn of haar niveau, tempo en individuele behoefte. Die nieuwe opleiding moet medio

2013 starten. We hebben kundige en enthousiaste mensen aan boord, maar gelukkig hebben zich uit het veld veel mensen aangemeld die willen meedenken. Samenwerken is meer dan ooit aan de orde. SSR zorgt daarbij voor onderwijskundige visie."

Met de vormgeving van de opleiding gaat een projectgroep bij SSR onder leiding van Annemiek Huigen (senior-rechter rechtbank Amsterdam) nu van start, maar enkele uitgangspunten zijn al geformuleerd. Huigen: "Sleutelwoorden voor de nieuwe opleiding zijn: kwaliteit, vernieuwing, aantrekkelijkheid en flexibiliteit. Alle nieuwe rechters moeten de nieuwe opleiding doorlopen en daarmee is dit project echt van invloed op de toekomst van de rechtspraak." Het project bestaat uit vier deelprojecten: didactiek, gerechten, modules en financiën. Voor de eerste twee zijn deelprojectleiders aangetrokken: Bart van Meegeen (senior-raadsheer Hof Den Haag) en Katja Mans (senior-rechter rechtbank Amsterdam). Mans: "De nieuwe opleiding moet vernieuwend zijn, maar het goede uit het verleden moet behouden blijven. Ik heb al langer grote betrokken-

heid bij de opleiding. Ik ben zelfs raio en rio geweest. Ik zie het om mij heen; mensen zijn bereid mee te denken.” Van Meegen begrijpt dat: “Onze kracht zit in de professionals en onze kracht voor de toekomst zit in de mensen die nu worden opgeleid.”

De opleiding tot rechter zal niet (meer) hetzelfde zijn als die tot officier van justitie. Deze wordt vormgegeven door het College van PG's. “We doen het niet meer samen, maar zullen nog wel in de opleidingen samenwerken waar mogelijk”, aldus Roos. De project-leider vanuit het College van PG's, Antine van Nederpelt was dan ook bij de kick-off aanwezig.

Jansen: “SSR wil de verbinding vormen tussen OM en Rechtspraak. SSR is daarom bij beide projecten betrokken.” De vormgeving van de nieuwe opleiding vereist de nodige afstemming met andere projecten, zoals het project werving en het project selectie. Dat wordt onder meer geborgd door de begeleidingscommissie, onder meer bestaande uit Leendert Verheij (president Hof Amsterdam, voorzitter van de SRM en het project selectie) en Betteke Boogaard-Derix (president Hof Den Bosch en voorzitter van de HRM-adviescommissie).

Ook zal worden afgestemd met de nodige veranderingen die binnen het programma SSR NEXT worden ontwikkeld, zoals vernieuwd aanbod van cursussen, leerlijnen, nieuw docentenbeleid, de digitale leeromgeving iSSR. Daarvoor zorgt Diederik Greive (directeur opleidingen SSR en programmaleider SSR NEXT). Greive: “Gedurende het traject zullen we steeds blijven communiceren en afstemmen. Het is een ingewikkelde route, maar als je niet beweegt, kom je er nooit. Begin januari 2013 moet de nieuwe opleiding zijn vormgegeven en medio 2013 moet de nieuwe opleiding aanvangen.”

Yvonne Baaijens-van Geloven (opleidingscoördinator Hof Den Bosch): “Het was een informatieve bijeenkomst, een goed initiatief. Het is goed dat wij erbij betrokken worden en in ieder geval op de hoogte worden gehouden. Ook bij de hoven bestaat een opleidingsbehoefte en die wordt meegenomen in dit project. Ik kijk uit naar het resultaat.” Karien Schaffels (bestuurslid NVvR): “De NVvR merkt op dat er veel interesse bestaat voor dit onderwerp. Het is dan ook goed te zien dat de inspraak van de achterban voldoende is geborgd.”

De nieuwe initiële opleiding ZM:

Vernieuwend maar ook herkenbaar

21 SEPTEMBER 2012

De nieuwe initiële opleiding ZM: Vernieuwend maar ook herkenbaar
Het ontwerp voor de nieuwe initiële opleiding ZM krijgt steeds meer vorm. Veel sterke punten van de huidige raio-opleiding vinden opnieuw een plek in dit ontwerp. Kwaliteit staat zoals altijd voorop. Maar juist om die kwaliteit en de aantrekkelijkheid van de opleiding te waarborgen staan er ook veranderingen op stapel. Een veranderende rol voor de 'rio nieuwe stijl' en de praktijkopleider, de introductie van leerlijnen en een module algemeen en een nieuw

vormgegeven samenhang met de initiële opleiding van het OM zijn hier aansprekende voorbeelden van. “Wij streven er naar het ontwerp vernieuwend te laten zijn, maar tegelijkertijd herkenbaar en stimulerend”, vertelt Annemiek Huigen, rechter in Amsterdam en projectleider nieuwe initiële opleiding ZM namens SSR.

Rol praktijkopleider

In de nieuwe leerfilosofie is veel aandacht voor de rol die praktijkopleiders spelen bij het opleiden van de nieuwe rio's. Een van de uitgangspunten is dat de opleiding plaats vindt in een stimulerende leeromgeving. “Een rio moet zich gestimuleerd voelen om het te hebben over datgene wat het werk moeilijk maakt en over de behoefte aan aanvullende kennis. Zo creëren we een optimaal leerklimaat”, aldus Huigen. Ook de toenemende aandacht voor de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van de rio heeft gevolgen voor de rol van de opleider. De rio zal straks zelf ook invloed hebben op wat en hoe hij leert.

De rol van opleider zal veel meer richting die van een coach gaan dan die van een beoordelaar. Huigen: “Een gesprek met de opleider

moet een vruchtbare uitwisseling zijn die resulteert in aandachtspunten voor de komende periode.” Om deze situatie te bereiken zal de beoordelingsstructuur voor de nieuwe opleiding kritisch bekeken worden. Daarbij blijft de kwaliteitstoets essentieel; alleen de rio's met de juiste capaciteiten en vaardigheden zullen de opleiding kunnen afronden.

Algemene leerlijn en module algemeen

Een andere belangrijke verandering die nu al duidelijk is, betreft de introductie van leerlijnen. Door middel van een leerlijn is de ontwikkeling van de rio gedurende de hele opleiding zichtbaar en wordt een goede overdracht/overgang tussen verschillende onderdelen van de opleiding gewaarborgd. “Dit voorkomt versnippering van de opleiding”, vertelt Huigen.

De meer ambachtelijke vaardigheden, zoals zitten en schrijven, ontwikkelen de rio's net als voorheen binnen de rechtsgebieden. Daarnaast volgen de rio's straks een doorlopende algemene module waarin overkoepelende vaardigheden en thema's een plaats zullen krijgen. Te denken valt aan professionele attitude, feedback en intervisie en internationaal recht. Huigen: “Met het opzetten van een algemene leerlijn krijgen deze onderwerpen de aandacht die ervoor nodig is. Dit biedt ook ruimte aan de rio's voor invulling van de eigen verantwoordelijkheid voor het leertraject, doordat zij de te behandelen thema's zelf mee kunnen bepalen.”

Samenhang met de initiële opleiding van het OM

Een wezenlijk verschil met de huidige raio-opleiding is uiteraard het feit dat de initiële opleidingen voor de ZM en het OM straks afzonderlijk verzorgd zullen worden. Bart van Meegen is raadsheer bij het Hof Den Haag en betrokken bij het project nieuwe initiële opleiding ZM.

Hij inventariseerde de wenselijkheid en mogelijkheden om ZM-stages bij het OM onderdeel te laten uitmaken van de nieuwe opleiding en om gedeeltes van het programma gezamenlijk te verzorgen. “Samenhang is wel degelijk gewenst”, vertelt Van Meegen. “Er bestaat een sterke behoefte bij zowel de ZM als het OM om de toekomstige rechters en officieren met elkaars werkzaamheden kennis te laten maken.”

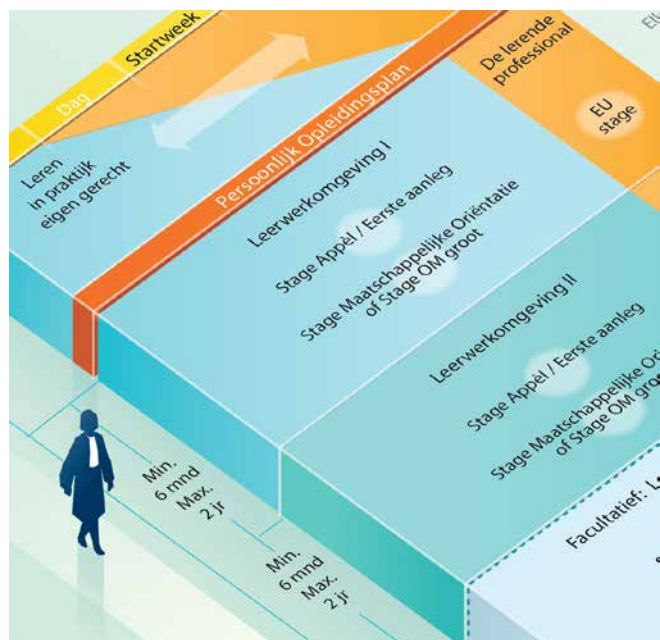
De oplevering van ontwerp voor de nieuwe initiële opleiding ZM staat gepland voor eind 2012. Naar verwachting zullen de eerste “Rio's nieuwe stijl” in de tweede helft van 2013 met hun opleiding beginnen.

Brug naar nieuwe opleiding

2 OKTOBER 2012

De laatste lichte raio's die hun opleiding tot officier van justitie of rechter in 'oude stijl' volgen, is op maandag 1 oktober 2012 van start gegaan bij SSR in Zutphen. Deze groep vormt de brug naar de nieuwe initiële opleidingen waar overkoepelende vaardigheden en thema's als professionele attitude, feedback en intervisie uitgebreid belicht worden.

Rosa Jansen (voorzitter CvB SSR en rector raio-opleiding) benadrukte in haar welkomstwoord de unieke positie die de vijftienvintig nieuwe raio's innemen. Een groep die nog de keuze kan maken tussen officier en rechter, maar al wel de vruchten plukt van de uitgangspunten van de nieuwe initiële opleiding. “Van een 'bezemklas' is dan ook geen sprake”, aldus Jansen. “De groep volgt een volwaardige opleiding en krijgt daarbij alle benodigde ondersteuning van SSR en de praktijkopleiders van de gerechten en parketten. We willen dat iedereen de eindstreep haalt.”

Ontwerp voor nieuwe initiële opleiding ZM opgeleverd

8 FEBRUARI 2013

Na een fikse eindsprint heeft SSR het ontwerp voor de nieuwe initiële opleiding ZM volgens afspraak opgeleverd aan de Raad voor de rechtspraak. Het projectteam presenteert in dit ontwerp een opleiding die zoals beloofd het goede uit de raio-opleiding behoudt, maar ook de noodzakelijke innovaties bevat die de vorming van kwalitatieve rechters en raadsheren ook in de toekomst garandeert.

De nieuwe opleiding komt in de plaats van de huidige raio- en rio-opleidingen en de zogenaamde 'derde weg'.

Vernieuwingen

Vernieuwend in het ontwerp is onder andere de 'voorfase' en de algemene doorlopende leerlijn 'de lerende professional'. Hierin is onder meer veel aandacht voor het verkennen van het leerproces en de organisatie, maar ook voor het verwerven van de benodigde kennis en vaardigheden die samenhangen met de nieuwe competenties in de rechters- en raadsherenprofielen van april 2012. Nieuw is de introductie van kernopleiders die de rio gedurende langere tijd begeleiden. "Deze vernieuwingen geven de opleiding meer diepgang en tegelijkertijd ook meer flexibiliteit", vertelt An-nemiek Huigen, (ex-)projectleider en senior rechter in Amsterdam.

"Zo kunnen we individuele rio's een opleiding op maat bieden, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de al aanwezige kennis en ervaring."

Ook Rosa Jansen, voorzitter van het CvB van SSR en gedelegeerd opdrachtgever, is trots op het ontwerp dat er ligt. "In de opdracht van de Raad

werden kwaliteit, flexibiliteit, didactische vernieuwing en aantrekkelijkheid als randvoorwaarden meegegeven. Deze criteria zijn duidelijk terug te vinden in het ontwerp. Hoewel de implementatie voor zowel SSR als de gerechten nog het nodige werk met zich mee zal brengen, ligt er een gedegen fundament waarop een mooi huis

gebouwd kan worden", aldus Jansen. Zij voegt daaraan toe dat, indien dit ontwerp op goede wijze geïmplementeerd zal worden, dit uniforme kwaliteit in de gerechten ten goede zal komen.

Rol van de opleider

Het belang van een stimulerend leerklimaat en de toenemende zelfstandigheid van de rio, zoals verankerd in de nieuw ontwikkelde leerfilosofie, betekent dat de rol van de opleider er in het ontwerp anders uit ziet. De praktijkopleider wordt meer een coach en sparringpartner en zal niet meer direct betrokken zijn bij de beoordeling van de rio. Het gerecht in zijn geheel zal als opleidingsinstituut gaan fungeren waardoor ook de andere collega's in het gerecht meer dan voorheen zullen worden betrokken bij de opleiding van rio's. Verder wordt de blik naar buiten gestimuleerd door uitwisselingen met het OM, internationale stages en maatschappelijke oriëntatie.

Hoe nu verder?

De Raad voor de rechtspraak buigt zich de komende tijd over het ontwerp en consulteert daarbij onder meer de presidentenvergadering en de NVvR. Op 13 februari 2013 zal de Raad beslissen of en in welke vorm het ontwerp geïmplementeerd gaat worden. Vervolgens zullen SSR en de gerechten hard aan de slag gaan met de realisatie, zodat in oktober van dit jaar een eerste lichter rio's aan de nieuwe opleiding kan beginnen.

Raad stelt ontwerp initiële opleiding ZM ongewijzigd vast

18 FEBRUARI 2013

De Raad voor de rechtspraak heeft het ontwerp voor de nieuwe initiële opleiding, zoals opgeleverd door SSR, zonder wijzigingen vastgesteld. Een belangrijke stap binnen een proces dat de kwaliteit van de rechtspraak voor de toekomst mede moet waarborgen. Wel vond de Raad het tijdspad voor de implementatie van de opleiding te ambitieus. De startdatum van de opleiding is daarom vastgesteld op 1 januari 2014. Op 1 april 2014 zullen de eerste rio's aan de vierjarige variant van de opleiding kunnen beginnen.

De realisatie en implementatie van het vastgestelde ontwerp is een gezamenlijke uitdaging voor de gerechten, SSR en de Raad. De komende maanden zal er hard gewerkt moeten worden om de benodigde beleidsinstrumenten en producten te ontwikkelen. Voorbeelden hiervan zijn de werving- en selectieprocedure, opleiderprofielen, werving en training van opleiders, een e-portfoliosysteem, een digitale leeromgeving, stagebeleid, passende leeractiviteiten, een begeleiding- en beoordelingssysteem en een kwaliteitsbewakingssysteem.

Een stuurgroep zal de implementatieactiviteiten binnen de drie organisaties aansturen en daarvoor ook een overkoepelende landelijke projectleider aanstellen. In de stuurgroep neemt Leendert Verheij plaats namens de gerechten, Simone Roos namens de Raad en Rosa Jansen namens SSR. De gerechten is verzocht om een bestuurlijke verantwoordelijke voor de lokale implementatie en een lokale implementatieleider aan te wijzen.

Nieuwe bouwstenen voor initiële opleiding ZM opgeleverd

13 AUGUSTUS 2013

Met de invulling van de voorfase, het ontwerp voor het leertraject voor praktijkopleiders en het programma voor de ontwikkeling van kernopleiders heeft SSR drie belangrijke bouwstenen voor de nieuwe initiële opleiding ZM gerealiseerd. De stuurgroep, waarin naast SSR ook de gerechten en de Raad voor de rechtspraak vertegenwoordigd zijn, gaf onlangs groen licht voor deze uitwerkingen van het ontwerp.

Voorfase

Tijdens de voorfase maken de rechters in opleiding (rio's) kennis met het vak in brede zin en stellen zij hun eigen leerbehoefte vast. SSR heeft in samenwerking met collega's uit de gerechten een uitgebreid programma ontwikkeld voor dit innovatieve onderdeel van de opleiding dat drie maanden duurt. Na een collectieve startweek is de rio tijdens de voorfase afwisselend actief in het gerecht en in het ressortelijke leerwerkteam met andere rio's. Bin-

INITIEEL
INITIEEL
INITIEEL
INITIEEL

nen het gerecht begeleidt de praktijkopleider de rio, binnen het leerwerkteam is deze rol weggelegd voor de kernopleider vanuit SSR. Ook een korte stage bij het OM maakt deel uit van de voorfase. “De rio staat tijdens de voorfase al met zijn voeten in de klei en maakt door op de praktijk gebaseerde cursussen en trainingen kennis met de competenties die een rechter nodig heeft”, vertelt Janneke Veenbergen, projectleider binnen SSR. “Het ontwikkelen van *judge craft* staat centraal.”

Leertraject praktijkopleiders

Alle praktijkopleiders die de nieuwe rio's gaan begeleiden, maken in een nieuwe basistraining kennis met de filosofie van de opleiding. Coaching en het creëren van een stimulerende werkomgeving nemen straks een centrale plaats in. “Daarbij vormt de al aanwezige kennis en ervaring van de rio een belangrijk uitgangspunt”, aldus Janneke Veenbergen.

De nieuwe basistraining voor praktijkopleiders bestaat uit drie modules, waarbij de tweede module varianten kent voor beginnende en voor ervaren opleiders. In aanvulling op de modules worden jaarlijks een landelijke opleidersdag en drie ressortelijke opleidersdagen georganiseerd. In november wordt de eerste groep praktijkopleiders getraind, zodat zij in januari klaar staan om de eerste nieuwe lichten rio's te begeleiden.

Ontwikkeling kernopleiders

De wervings- en selectieprocedure van de eerste drie kernopleiders is momenteel in volle gang. De kernopleider, die gedetacheerd wordt bij SSR, begeleidt een rio gedurende de gehele opleiding bij zijn ontwikkeling en leeractiviteiten buiten de werkplek. De kernopleiders zijn ervaren opleiders en krijgen daarom voor hun eigen ontwikkeling een maatwerkprogramma vanuit SSR aangeboden. Janneke Veenbergen: “Het programma sluit aan bij het cv van de opleider, bij de uitkomsten van het assessment en bij het functieprofiel. Een gebalanceerd programma dus.”

Aanstelling kernopleiders innovatieve stap naar nieuwe opleiding

4 NOVEMBER 2013

Met de aanstelling van drie 'kernopleiders' heeft SSR een belangrijke en innovatieve stap gezet naar de realisatie van de nieuwe initiële opleiding tot rechter en raadsheer. De enthousiaste kernopleiders staan klaar om de nieuwe rio's tijdens hun hele opleiding 'off the job' te begeleiden.

De kernopleiders spelen een cruciale rol bij de ontwikkeling van competenties als magistratelijkheid, professionalisering, beleidsvoering, samenwerking, communicatie en intervisie. Om de opleiding te voltooien zal de rio straks moeten aantonen over (onder andere) deze competenties te beschikken. Daarvoor is off the job tijd in ge-

last tijdens de drie maanden durende voorfase en eveneens tijdens de module 'de lerende professional' die gemiddeld een dag in de week zal beslaan. De begeleiding van de kernopleider is daarmee een aanvulling op de meer vakinhoudelijke focus van de praktijkopleider die de rio op de werkvloer begeleidt.

Eigen verantwoordelijkheid

De kernopleiders die deze uitdaging aan gaan zijn Milou van der Bel (raadsheer hof Arnhem-Leeuwarden), Judith Boeree (sr. rechter rechtbank Amsterdam) en Marcel Snijders (sr. rechter rechtbank Gelderland). De filosofie achter de nieuwe opleiding was voor hen een belangrijke reden om op de vacature te reageren. "De eigen verantwoordelijkheid die de nieuwe rio's krijgen om zelf hun opleiding vorm te geven, is een groot pluspunt van de nieuwe opleiding", vindt Milou van der Bel. Judith Boeree vult daarop aan: "Ik geloof er in dat wie verantwoordelijkheid krijgt, ook verantwoordelijkheid neemt. Het is bovendien inconsistent om een professional die na zijn opleiding zo veel verantwoordelijkheid krijgt toebedeeld, tijdens zijn opleiding aan een leiband te houden."

Aftellen is begonnen tot de lancering van de nieuwe Rio-opleiding!

18 DECEMBER 2013

Op 6 januari is het zover! Dan start de eerste lichter rio's met de nieuwe initiële opleiding tot rechter en raadsheer, de 'Rio-opleiding'. Elf rio's gaan tijdens de intensieve Startweek meteen vol aan de bak. Gedurende de eerste drie maanden van de opleiding, de voorfase, verkennen ze vervolgens het vak van rechter, de rechterlijke organisatie en hun eigen route naar het rechterschap verder.

SSR, de gerechten en de Raad voor de rechtspraak hebben de afgelopen tijd de nieuwe opleiding bouwsteen voor bouwsteen gerealiseerd. Daarbij zorgde een groep implementatiemanagers vanuit de gerechten voor de verbinding met de 'werkvloer'. Ook komend jaar zal deze groep van implementatiemanagers actief blijven. Thema's als intake, beoordeling, stages en de invulling van de voor- en hoofdfase zijn zorgvuldig vormgegeven. Daarbij bewaakte een stuurgroep met daarin Leendert Verheij namens de gerechten, Simone Roos namens de Raad en Rosa Jansen namens SSR, de kwaliteit en uitvoerbaarheid van de opleiding. Ook deze stuurgroep blijft in 2014 actief.

NIEUWE RIO-OPLEIDING VAN START!

7 JANUARI 2014

Met de aftrap van de Startweek is de nieuwe Rio-opleiding een feit geworden. Een intensief en breed uitgezet traject van ontwerpen en implementeren resulteerde na meer dan drie jaar maandagmorgen 6 januari in een eerste groep van elf enthousiaste rechters in opleiding (rio's) die de uitdaging aan gaat. Daarmee is een belangrijke stap gezet naar modern en innovatief opleiden en naar de waarborging van kwalitatieve rechtspraak in de toekomst.

Rio's en kernopleiders bij SSR aan de Uniceflaan in Utrecht tijdens de Startweek

De realisatie van de nieuwe opleiding tot rechter en raadsheer is een gezamenlijke inspanning van de gerechten, SSR en de Raad voor de rechtspraak. Meer verantwoordelijkheid voor de rio, aansluiting bij meegebrachte ervaring, scheiding van opleiden en beoordelen en meer focus op maatschappelijke betrokkenheid zijn belangrijke en innovatieve aspecten van de Rio-opleiding. In het 'Rio-portaal' kan de rio bovendien 24/7 zijn opleidingsinformatie inzien en feedback en resultaten uitwisselen met opleiders en andere betrokkenen.

Een belangrijk verschil met de huidige rio-opleiding – die na 57 jaar gefaseerd wordt afgebouwd – is dat de Rio-opleiding enkel tot rechter en raadsheer opleidt. De initiële opleiding tot officier van justitie is in een aparte opleiding ondergebracht die per 1 april van start gaat.

Tijdens de intensieve Startweek die in Utrecht plaats vindt, maken de rio's kennis met elkaar, met de kernopleiders en met de rechterlijke organisatie. De Startweek maakt onderdeel uit van de drie maanden durende voorfase. In die periode ontdekken en verkennen de rio's het vak van rechter of raadsheer en hun eigen route naar de eindtermen. "Zo weet elke rio wat hem of haar te doen staat tijdens de hoofdfase van de opleiding", vertelt Rosa Jansen, voorzitter van het College van Bestuur van SSR. "De gerechten en SSR geven de rio de gelegenheid de eigen talenten aan te vullen met de benodigde kennis en vaardigheden voor het rechterschap. De rio is zelf verantwoordelijk voor zijn/haar eigen opleiding".

Op het behaalde resultaat mogen de gerechten, SSR en de Raad nu al trots zijn. Dat neemt niet weg dat het jaar 2014 nog in het teken zal staan van verdere implementatie van de opleiding. En dat zal nog de nodige inspanningen vragen van alle partijen.

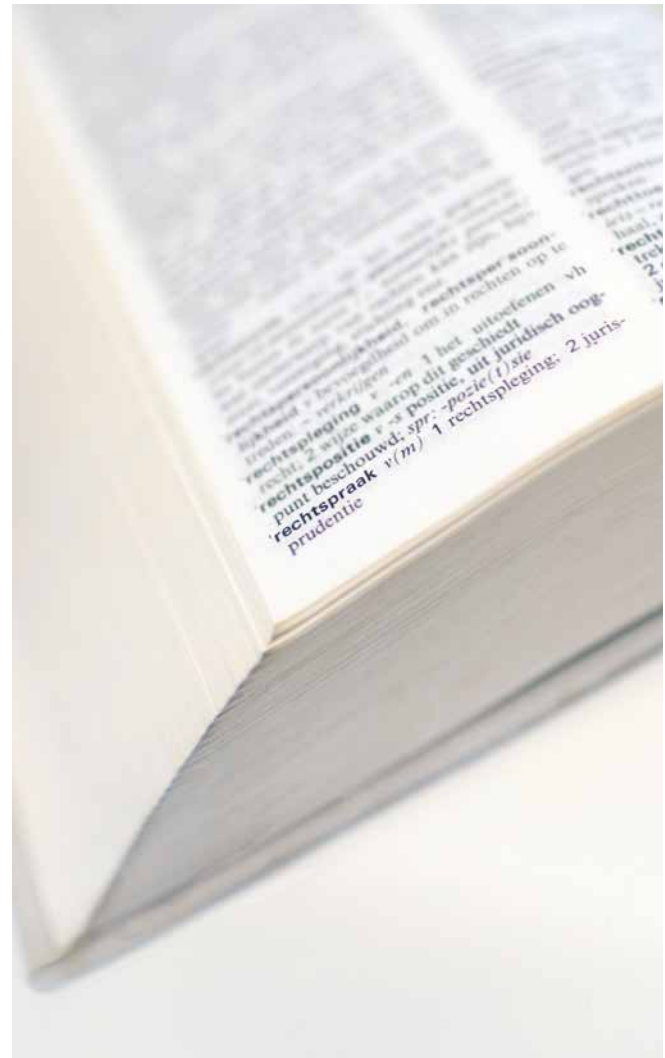
Eerste lichter rio's rondt succesvolle voorfase opleiding af

31 MAART 2014

Na drie intensieve maanden zit de Voorfase er voor de eerste nieuwe lichter rechters in opleiding (rio's) er op. Een drukke periode waarin SSR en het opleidingsgerecht de rio kennis hebben laten maken met het rechtersvak en de rechterlijke organisatie en waarin ruimte was voor het bepalen van de leerbehoefte. Een mooie kans, maar soms ook een flinke zoektocht die veel vroeg van de pionierende rio's en hun praktijkopleiders.

“De Startweek was goud waard”, vertelt Arjan Heidekamp, rio bij de rechtbank Noord-Nederland. Tijdens deze introductie is een goede basis gelegd voor onderlinge samenwerking tussen de rio's en de kernopleiders van SSR. “We hebben als groep een open instelling en er is een veilige sfeer waarin je je indien nodig ook kwetsbaar op kunt stellen”, aldus Heidekamp. En zo'n groepsgevoel is essentieel als je het maximale wilt halen uit de reeks trainingen en ontmoetingen die SSR tijdens de voorfase 'off the job' faciliteerde, vaak onder begeleiding van een van de kernopleiders. Heidekamp: “Het is goed om de context van dit bijzondere ambt te leren kennen en om stil te staan bij een begrip als magistratelijkheid. Je staat zo heel anders in de startblokken dan wanneer je direct met het daadwerkelijke werk begint.”

Ook Heidekamps praktijkopleider in Groningen, rechter Marion de Jonge, omarmt het concept van de voorfase. “De ruimte die de rio tijdens de voorfase krijgt is een grote winst. Bezoeken aan bijvoorbeeld de Raad en aan internationale instanties geven een brede blik op de organisatie en het vak”, zo vertelt De Jonge. “De aandacht voor intervisie en reflectie zorgt er bovendien voor dat de rio zichzelf relevante vragen stelt. ‘Wat heb ik nodig om een goede rechter te worden?’ Als praktijkopleider speel je een coachende rol bij het beantwoorden van zo'n vraag. Het is daarbij belangrijk feedback te geven zonder te oordelen.”

Planning en afstemming voor verbetering vatbaar

“We krijgen veel feedback van de rio's en hun opleiders”, vertelt Margot van Zon, projectleider Rio-opleiding bij SSR. “De aangedragen verbeterpunten proberen we zoveel mogelijk op korte termijn te realiseren. Iedere voorfase wordt kort na afloop geëvalueerd, waarbij ook de input van rio's en praktijkopleiders wordt meegenomen”, aldus Van Zon.

AANDACHT VOOR KWALITATIEF LEIDERSCHAP NA DE HGK

Toen Simone Roos aantrad bij de Raad voor de rechtspraak, was er weinig geregeld op het gebied van leiderschapsontwikkeling. “Ons eigen opleidingsinstituut SSR was helemaal gericht op de initiële opleiding en continue verbetering van het vakmanschap. Het opleiden van managers en bestuurders regelden de gerechten elk op hun eigen manier, bij externe bureaus. Dat vond ik jammer”, zo zei Simone Roos. Nu, in 2014, staat er een compleet programma Leiderschap bij SSR. ‘Daarmee is de cirkel aardig rond’, aldus Simone Roos.

Simone Roos over leiderschapstraining

“Toen ik vier jaar geleden aan de slag ging bij de Raad voor de rechtspraak, was er weinig geregeld op het gebied van leiderschapsontwikkeling. Ons eigen opleidingsinstituut SSR was helemaal gericht op de initiële opleiding en continue verbetering van het vakmanschap. Het opleiden van managers en bestuurders regelden de gerechten elk op hun eigen manier, bij externe bureaus. Dat vond ik jammer.

Invloeden van buitenaf kunnen heel goed en verfrissend werken, maar leiding geven binnen de Rechtspraak is toch een vak apart. Wij werken in een bijzondere organisatie met een complexe cultuur, sterke normen en waarden, eigen do's en don'ts. Wat is dan mooier dan opgeleid worden door je eigen instituut, dat rekening houdt met de organisatiecultuur en de ethische grenzen van het vak?

Nu, vier jaar later, is dat doel bereikt. SSR heeft een compleet leiderschapsprogramma ontwikkeld, in opdracht van de Raad voor de rechtspraak en de gerechten. Leergangen op verschillende niveaus gaan binnenkort van start of zijn al begonnen: voor (aankomend) teamvoorzitters, voor aankomend bestuurders, voor aankomend presidenten en voor de huidige bestuurders van de gerechten, SSR en de Raad voor de rechtspraak en de directeuren van LDCR, Spirit en het bureau van de Raad voor de rechtspraak. Daarmee is de cirkel aardig rond.

Ik ben blij dat ik in Rosa Jansen iemand heb getroffen die mijn visie deelt. Dat leidinggevendens straks allemaal bij SSR terecht kunnen, betekent dat onderwerpen die voor de Rechtspraak belangrijk zijn – bijvoorbeeld integriteit en communicatieve vaardigheden – steeds weer aan de orde komen, telkens op een ander niveau. Bovendien is SSR thuis in het primaire proces. Dat garandeert verbinding tussen wat managers en bestuurders leren en de dagelijkse praktijk op de werkvloer.

Trekt de Rechtspraak zich hiermee terug in haar eigen vesting? Nee. Verbinding met de samenleving speelt in alle nieuwe opleidingen van SSR een grote rol. Bovendien hebben wij lang niet alle kennis in huis die nodig is voor het aanleren van leiderschapskwaliteiten, dus worden ook docenten van buiten aangetrokken. SSR treedt daarbij op als kennismakelaar.

De keuze voor SSR betekent wel dat het collectieve karakter van de Rechtspraak wordt gevoed. Dat vind ik een groot voordeel. Want ook al hebben leidinggevenden en bestuurders hun eigen verantwoordelijkheid, ze maken wel deel uit van één organisatie, met gedeelde doelen. Daarbij past geen versnippering, maar een doorlopende leerlijn, die gemeenschappelijk normen en waarden bevestigt. Het contact met de samenleving kan daar alleen maar wel bij varen. Die heeft immers geen boodschap aan de eilandjes binnen onze organisatie. Voor de buitenwereld staan wij met zijn allen voor één Rechtspraak.”

“Voor de buitenwereld zijn wij met zijn allen één Rechtspraak.”

Talent Development Programma van start

31 MEI 2011

SSR heeft in opdracht van Simone Roos, de Raad voor de rechtspraak een opleidingsprogramma samengesteld voor bestuurders van gerechten met potentie voor het presidentschap. Dit programma creëert een loopbaanperspectief voor deze groep. Het doel ervan is te zorgen voor een continue en hoogwaardige bezetting van bestuur posities.

Voor het programma, dat op dinsdag 24 mei jl. is gestart en dat loopt tot en met april 2013, is door de Raad een negental deelnemers geselecteerd. De eerste ochtend stond in het teken van de kennismaking. De sfeer was ontspannen en open. Ton de Lange, sectorvoorzitter strafrecht in het hof Den Bosch: "Die open sfeer voelt erg veilig. Dat is ook nodig als je twee jaar intensief met elkaar samenwerkt. De kracht zit 'm toch in het samen doen." Takvor

Avedissian, sectorvoorzitter strafrecht in de rechtbank Haarlem, beaamt dit: "De meeste deelnemers hebben al eens met elkaar kennism gemaakt, toch is het bij zo'n intensief traject belangrijk dat je elkaar echt goed leert kennen. Er moet wederzijds vertrouwen zijn, zodat je je vrij voelt om jezelf te kunnen zijn. De eerste kennismakingsronde hebben we net achter de rug, er was oprechte belangstelling voor elkaars drijfveren, achtergronden en persoonlijke verhalen."

Het leren en ontwikkelen in de praktijk staat in het TD-programma centraal. Een aantal collectieve en individuele leeractiviteiten vormt samen het te doorlopen curriculum voor de deelnemers. Onder de collectieve leeractiviteiten behoort een aantal masterclasses, trainingen en intervisiebijeenkomsten. Onder de individuele leeractiviteiten valt onder andere het leiden van een landelijk project en een stage voor de duur van een week bij een organisatie buiten de rechtspraak. Robine de Lange, sectorvoorzitter strafrecht in de rechtbank Den Haag, is onder de indruk van het programma: "Het is veelomvattend, er wordt heel veel aangeboden en het is leuk om het allemaal als groep te gaan doen. Ik heb er zin in!"

Naast deze collectieve en individuele leeractiviteiten is er voldoende ruimte voor de inbreng van actuele zaken. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij onderwerpen 'meenemen' die voor hen op dat moment spelen. Maarten van de Laarschot, sectorvoorzitter kanton in de rechtbank Rotterdam reageert: "De invulling van het programma is natuurlijk afwachten, maar zoals het er nu naar uitziet is het een inspirerend geheel."

BREDER AANBOD MANAGEMENTTRAININGEN SSR IN 2013

22 DECEMBER 2012

Het komende jaar biedt SSR een breder en meer divers trainingsprogramma voor leidinggevendenden binnen de Rechtspraak aan. Op het programma staat onder andere een management development traject voor de nieuwe afdelings- en teamvoorzitters van de gerechten. Dit traject vormt een schakel tussen de deelnemers aan

het traject Collectieve Bestuurskracht voor bestuurders. Zo wordt meer verbinding op het management vak binnen de Rechtspraak gecreëerd.

De komst van de herziening gerechtelijke kaart verandert de organisatiestructuur van de gerechten. Om de voorzitters van afdelingen en teams goed toe te rusten voor hun nieuwe taken is een nieuw opleidingsprogramma ontwikkeld in samenwerking met een projectteam uit de Randstadgerechten, de Rechtbank Utrecht en SSR o.l.v. de directeur bedrijfsvoering van de Rechtbank Den Haag, de heer J.T.C. Buddendijk.

SSR voert dit MD-traject uit in opdracht van de Raad voor de rechtspraak. De nieuwe teamvoorzitters van de gerechten kunnen een veelomvattend traject verwachten waarin zij toegepaste managementvaardigheden ontwikkelen en relevante soft skills kunnen verbeteren. SSR voert dit MD-traject uit in opdracht van de Raad voor de rechtspraak.

In de voorbereiding is uitgebreid onderzoek gedaan naar de behoefte van de doelgroepen. Ook is gebruik gemaakt van ervaringen opgedaan binnen de Rechtspraak. De uitvoering van de programmaonderdelen wordt gedaan door verschillende professionals van zowel binnen als buiten de Rechtspraak. Een begeleidingscommissie onder leiding van Henk Naves, president Rechtbank Oost-Nederland monitort de ontwikkeling van het MD programma.

Talent Development Programma kweekvijver voor bestuurders

18 APRIL 2013

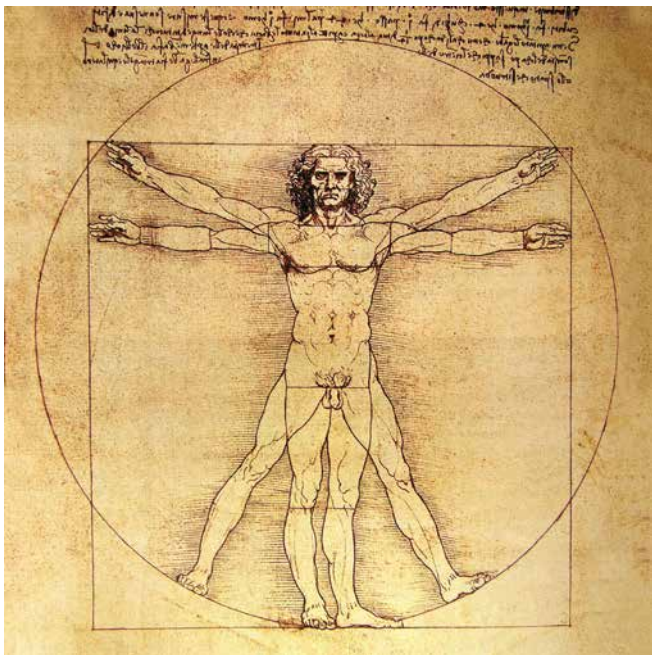

“Het Talent Development Programma stimuleert persoonlijke groei. Die groei komt mij ten goede, maar ook mijn organisatie en de Rechtspraak in bredere zin”, zo vertelt Takvor Avedissian, president van de rechtbank Overijssel en deelnemer aan het Talent Development Programma. De eerste groep deelnemers aan dit programma sloot donderdag 18 april 2013 het traject succesvol af.

De negen deelnemers kijken terug op een mooi traject. “Groei is mogelijk door je zelf te laten zien in je kracht, maar ook in je kwetsbaarheid. De sfeer onderling nodigde daar toe uit”, aldus Avedissian. Gedurende twee jaar is door de participanten een reeks individuele en collectieve ontwikkelsessies, intervisiebijeenkomsten en leeractiviteiten doorlopen. En dat bleef niet zonder gevolg: Zes van de deelnemers zijn in deze periode tot president benoemd, twee zijn rechterlijk bestuurslid geworden en een is inmiddels programmadirecteur. Met hun positieve ervaringen adviseren de deelnemers om het programma in de toekomst wederom voor een nieuwe groep talenten te organiseren.

Het initiatief voor het Talent Development Programma komt van de Raad voor de rechtspraak. De Herziene Gerechtelijke Kaart was hierbij een belangrijke aanleiding. “Door de ontwikkeling van bestuurlijk talent te faciliteren, investeren we in de kwaliteit van de nieuwe organisatie van de Rechtspraak”, aldus Simone Roos, lid van de Raad voor de rechtspraak. “De negen deelnemers hebben zichzelf, elkaar en hun positie in de organisatie beter leren kennen en begrijpen. Deze bestuurlijke kennis, begrip en verbinding zijn waardevolle aspecten voor onze organisatie”.

SSR is als uitvoerder van het Talent Development Programma zeer tevreden over het verloop van het programma. “Leiderschapsontwikkeling krijgt volop aandacht binnen ons instituut”, vertelt Rosa Jansen, voorzitter van het College van Bestuur. “We zijn er trots op om met inventieve trajecten persoonlijk leiderschap en bestuurlijke

samenwerking te stimuleren.” Naast het Talent Development Programma verzorgt SSR dit jaar onder meer het traject Collectieve Bestuurskracht, het Management Development traject voor teamvoorzitters en een leergang ‘Leiden voor operationeel managers’ voor het OM.

Management Development traject voor teamvoorzitters van start

25 APRIL 2013

De eigen werkplek als de beste omgeving om jezelf te ontwikkelen staat centraal in het nieuwe leiderschapstraject waarmee het mid-denmanagement van de Rechtspraak wordt ontwikkeld. Een nieuw management development traject ondersteunt teamvoorzitters in hun nieuwe rol binnen een sterk veranderende en hectische omge-

ving. De focus ligt op de Rechtspraak als collectief. Henk Naves, president van de rechtbank Gelderland, onderstreepte in dit kader het belang van goede samenwerking tussen teamvoorzitters en bestuurders. Het traject heeft dan ook inhoudelijke samenhang met de binnenkort van start gaande leergang ‘Collectieve Bestuurskracht’ voor alle bestuurders.

Tijdens een achttal bijeenkomsten en twee praktijkobservaties ontwikkelen de deelnemers toegepaste managementvaardigheden. Hierbij wordt ingegaan op thema’s als groepsdynamica, voorkeursstijlen, organisatiebelangen en efficiënte bedrijfsvoering. Ook verbetering van relevante soft skills komt ruimschoots aan bod. Reflectie en intervisie zijn hierbij belangrijke leerinstrumenten.

Veel animo

Er is veel belangstelling om deel te nemen aan het programma. SSR is inmiddels gestart met het verzorgen van vier parallelle trajecten met elk twaalf deelnemers. In september starten nog eens drie vergelijkbare trajecten. Omdat ook deze uitvoeringen al zijn volgeboekt, bekijkt SSR de mogelijkheden om de leergang ook in 2014 te verzorgen.

DIRECTEUR LDCR: ‘Bestuurders Rechtspraak moeten ook aanpakken’

21 FEBRUARI 2014

De SSR-leiderschapstraining Collectieve Bestuurskracht, waaraan alle ruim zestig bestuurders van de Rechtspraak en rechterlijke organisatie deelnemen, is een nuttig instrument om te netwerken en voor verdere persoonlijke ontwikkeling, zegt André Weimar, directeur van het Landelijk Dienstencentrum voor de Rechtspraak (LDCR). André Weimar is sinds mei 2013 directeur van het LDCR. Vanuit die functie doet hij mee aan Collectieve Bestuurskracht. Voor de eigen, persoonlijke ontwikkeling als bestuurder binnen de Rechtspraak heeft André Weimar veel baat bij de leiderschapstraining. “We hebben nog maar een deel van het traject doorlopen, maar ik merk nu al dat het goed is om ook vanuit andere invalshoeken dan je gewend bent te kijken naar leiderschap en besturen. Ik

word er op een ander been gezet en uit mijn normale denkpatroon gehaald door de input die anderen leveren. Zo krijg ik een bredere kijk op de manier waarop ik deze interessante maar grote en moeilijke klus bij het dienstencentrum kan klaren”, aldus de directeur.

Netwerk

De leiderschapstraining is voor hem daarbij een mooie manier om met alle bestuurders in contact te komen. “Het feit dat we met zoveel mensen samen zijn maakt het leggen van contacten makkelijker. Tot nu toe waren de bijeenkomsten vooral erg beschouwend. Dat is natuurlijk een prima basis om elkaar te leren kennen. Maar ik vind dat we het aan onze stand verplicht zijn om als collectief niet alleen te denken en praten, maar vooral ook samen concrete stappen te zetten. De kracht van het bestuur moet in de gezamenlijkheid zitten. Niet alleen spreken over besluitvorming en besluiten nemen, maar ook in de gezamenlijkheid deze besluiten uitvoeren. Om huidige problemen als de bezuinigingen binnen de Rechtspraak en kwaliteitsprojecten als KEI (Kwaliteit en Innovatie) en het landelijk dienstencentrum goed vorm te kunnen geven, is er méér nodig dan uitsluitend onderling commitment. Ik hoop echt dat we ook echt de gezamenlijke bestuurlijke kracht weten te komen”.

KEI en SSR starten nieuwe leergang

12 JUNI 2014

“Operationeel leidinggevenden en coördinatoren zijn belangrijke pilaren binnen de Rechtspraak. De eisen die aan hen gesteld worden, nemen toe met de implementatie van KEI. Deze nieuwe leergang moet hen daarbij ondersteunen”, zegt Inge van Calker, cursusmanager bij SSR.

Operationeel leidinggevenden en coördinatoren moeten blijvend hoogwaardige kwaliteit leveren om de rechters en raadsheren en andere juridische professionals optimaal te ondersteunen. En die

verwachtingen van rechters en raadsheren zijn aanhoudend hoog. Sterker nog: met de invoering van KEI nemen die zelfs toe.

De investering in de persoonlijke en professionele ontwikkeling van operationeel leidinggevenden en coördinatoren is daarom een logische stap. Het resultaat is een bijzonder programma, dat ontwikkeld is in samenspraak met KEI Organisatie en Ontwikkeling. Deze nieuwe Leergang, waar de dagelijkse praktijk het uitgangspunt is, is qua opzet en inhoud specifiek afgestemd op de behoeften van en de eisen gesteld aan haar operationele medewerkers en op de invoering van KEI in het bijzonder. Deelnemers maken hiermee een duidelijke professionaliseringsslag op het gebied van vakmanschap, klantgerichtheid, organisatiesensitiviteit, bedrijfsvoering en persoonlijk effectiviteit. KEI gerelateerde thema's als leiding geven bij veranderingen, samenwerkingsgerichtheid en eigenaarschap komen ruimschoots aan bod.

SSR NEXT: EEN BELANGRIJK VERANDERPROGRAMMA

SSR NEXT was een belangrijk veranderprogramma waarmee SSR met verschillende deelprojecten de organisatie in beweging bracht. Het onderwijsaanbod vernieuwde. Digitaal leren en kennis delen werden mogelijk met de digitale leeromgeving MIJN SSR. SSR verhuisde naar Utrecht en Het Nieuwe Werken werd geïntroduceerd.

Cursusaanbod SSR voortaan online

26 MEI 2011

SSR presenteert het programma-aanbod 2012 vanaf de zomer uitsluitend op de website. Daarmee neemt SSR afscheid van de gedrukte blauwe cursusalmanak en de programmagids Gerechten en OM. Voor actuele cursusinformatie wordt de website leidend.

Ook lesmateriaal digitaal beschikbaar

Met het verdwijnen van de programmagidsen luidt SSR een nieuw, digitaal tijdperk in waarin ook het online aanbieden van cursussen en lesmateriaal een belangrijke rol gaat spelen. Vanaf 1 september wordt een begin gemaakt met het digitaal aanbieden van readers. Cursussen en lesmateriaal worden in de toekomst via de website aangeboden. Naast het digitaal aanbieden blijft SSR het materiaal ook schriftelijk naar haar cursisten sturen.

SSR lesmateriaal binnenkort online beschikbaar

9 SEPTEMBER 2011

Vanaf 1 oktober 2011 maakt SSR een begin met het online aanbieden van cursusmateriaal. Een eerste stap op weg naar de digitale ondersteuning bij het leren. Docenten en cursisten van cursussen die vanaf 1 oktober van start gaan, krijgen rond die tijd een uitnodiging om in te loggen op 'MIJN SSR'. Een aparte leeromgeving waar de correspondentie en het cursusmateriaal zoals readers te vinden zijn. Daarnaast is er ook informatie over tijden en locaties van cursussen, contactgegevens van medecursisten en de persoonlijke cursushistorie te vinden.

In de komende jaren worden de mogelijkheden van de digitale leeromgeving verder verbreed. Vanaf 2012 wordt de digitale (leer)omgeving verder ontwikkeld door er huiswerkopdrachten, toetsen en casuïstiek aan toe te voegen. Ook worden daarbij de mogelijkheden tot het online afnemen van toetsen en het aanbieden van videocolleges bekeken. De uitrol van 'MIJN SSR' vindt geleidelijk plaats. Het papieren cursusmateriaal wordt in 2012 nog naast de digitale versie aangeboden.

Kortere intensieve cursussen van hoge kwaliteit

5 JANUARI 2012

Het cursusaanbod van SSR voor de Zittende Magistratuur zal het komend jaar nog moderner worden. In het kader van SSR NEXT worden de cursussen, leergangen en trainingen korter en intensiever. Maar mét behoud van hoge kwaliteit. Anja Bögemann, directeur Opleidingen ZM bij SSR, blikt vooruit.

“De gedachten over onderwijs en ontwikkeling zijn veranderd. Dat geldt ook voor de Rechtspraak. Onze klanten willen geen lange, meerdaagse cursussen meer; die kosten teveel tijd en geld. Aan die

wens komt SSR natuurlijk tegemoet. Een mooi voorbeeld van SSR NEXT is de nieuwe leergang Omgevingsrecht voor bestuursrechtlers en -secretarissen die binnenkort start. Die leergang duurde vroeger zes dagen en wordt nu teruggebracht tot de helft. Kortere cursussen betekenen wél dat van de cursisten meer zelfwerkzaamheid wordt verwacht. Zij zullen zich tevoren goed moeten verdiepen in de theorie, die via onze site geleverd wordt, om vervolgens zoveel mogelijk nut te halen uit de praktijk- en contactdagen. Het feit dat de cursussen korter worden, betekent overigens nadrukkelijk niet dat er getornd wordt aan de kwaliteit. Die blijft als vanouds van hoog niveau.”

ISSR NAAR FASE 2 IN 2012

17 JANUARI 2012

De verdere uitrol van de mogelijkheden van e-learning, het online afnemen van toetsen en de introductie van iSSR-mobile zijn enkele speerpunten van de volgende fase van iSSR.

iSSR is een vier jaar du- rend project dat loopt tot 2014. Tijdens de eerste fase stond de realisatie van een online cursusalmanak inclusief zoekmachine, de digitale leeromgeving ‘MIJN SSR’ en een aantal innovatieve projecten centraal. Fase 2 van het project is nu gestart. Deze richt zich onder andere op het online afnemen van toetsen en het uitwisselen van huiswerkopdrachten

tussen docent en cursist. Ook worden in de vorm van diverse pilots de verdere mogelijkheden van e-learning verkend. Denk hierbij aan het opnemen en beschikbaar stellen van collegereeksen, webinars en presentaties. Daarnaast wordt in het tweede kwartaal van 2012 ‘iSSR mobile’ geïntroduceerd waarmee cursisten hun cursusinfor- matie en -materiaal kunnen raadplegen op veelgebruikte smart- phones of tablets.

MIJN SSR vernieuwd

29 OKTOBER 2012

MIJN SSR, de digitale leeromgeving van SSR, is recentelijk ver- nieuwd. Alle pagina's - van het inlogscher- m tot en met de cur- suspagina's - hebben daarbij een nieuwe ‘look-and-feel’ gekregen. Daarbij is het gebruikersgemak verhoogd: MIJN SSR is nu ook ge- schikt voor tablets en smartphones.

Laatste lichting raio's krijgt iPad om MIJN SSR te testen

20 DECEMBER 2012

SSR is deze maand een pilot gestart waarbij aan de laatste lichting raio's een iPad ter be- schikking is gesteld. Binnen de pilot testen deze raio's de nieuw ontwikkelde digitale leeromgeving MIJN SSR op gebruiksvriende- lijkheid bij gebruik van een mobile device.

Maria Belevska, raio bij de rechtbank te Zutphen, kreeg als eerste een iPad uitgereikt.

SSR legt zich steeds meer toe op e-learning en digitaal leren en zal de uitkomsten van de pilot gebruiken om de digitale leeromgeving verder te optimaliseren. ‘Papierarm’ werken maakt onderdeel uit van deze pilot.

Van SSR NEXT naar SSR NU

1 MAART 2013

Het veranderprogramma SSR NEXT is onlangs afgesloten. Programmamanager Diederik Greive (SSR), Charles van der Voort (Hoofdofficier, directeur PaG) en Frans van Dijk (directeur strategie en ontwikkeling, Raad voor de rechtspraak) blikken terug en kijken vooruit.

“Wij zijn in 2010 gestart met NEXT om beter aan te sluiten op de vraag van de klant en de vernieuwingen in het leren en onderwijs door te voeren. Met de afsluiting van het programma stopt die ontwikkeling natuurlijk niet. Het NEXT gedachtegoed moet deel uitmaken van ons dagelijkse werk”, zegt Greive. Hoe kijken zijn gesprekspartners van OM en ZM hier tegen aan?

Trendbreuk met verleden

Charles van der Voort: “SSR NEXT betekende vooral een herbevestiging voor mij. Bij het OM is enorm veel veranderd de afgelopen jaren. Niet alleen aan het vak maar ook aan de eisen. Daaraan

moet het opleidingsinstituut van ZM en OM gehoor geven. Dit gebeurde onvoldoende vond ik. Als toenmalig leidinggevende/teamleider maakte ik me daar zorgen om. Enkele opleidingen vond ik niet op niveau en gaandeweg merkte ik dat er steeds meer ‘in company’ werd gegeven binnen het OM. Persoonlijk had ik daar geen

goed gevoel bij. Dit moest samen met SSR. Ik zie NEXT dan ook vooral als een trendbreuk met het verleden, want de samenwerking heeft duidelijk een vlucht genomen de afgelopen tijd.” Zijn ZM collega Frans van Dijk beaamt dit: “SSR is in beweging en ik zie die verandering. De SSR Zesdaagse is een goed voorbeeld van het vernieuwde SSR. Een reeks van professionele ontmoetingen die gepositioneerd is boven de sectoren. SSR biedt hiermee een nieuwe format voor kennisuitwisseling. Ik denk dat er op dit gebied nog heel veel terreinwinst te boeken is.”

Comfort zone verlaten

Twee jaar geleden werd Charles van der Voort gevraagd om deel uit te maken van de begeleidingscommissie SSR NEXT. Een groep mensen van buiten SSR die mee wilden denken over het verande-

ringsproces. Hij pakte dit graag aan. “Als ex-raio had ik ook nog altijd een geromantiseerd beeld van het opleidingsinstituut SSR. Een enigszins studentikoos bestaan met bevroren waterleidingen, toiletten op de gang en een inleider (rechter of ovj) die zijn verhaal ‘afdraaide’. Het had haast iets vrijblijvends – aanwezigheid was voldoende. Een beeld dat niet meer van deze tijd is. Daar moesten we vanaf en daar wilde ik graag aan meewerken.”

Van Dijk: De vrijblijvendheid en vooral dat ‘aanwezigheidsvinkje’ moet er inderdaad van af. Ik doel dan op het veilig volgen van cursussen en een certificaat ontvangen dat je er geweest bent. Dat is geen kennisverrijking. Juist in de discussie en het kwetsbaar opstellen zit de winst. Mensen moeten uit hun ‘comfort

zone’ gehaald worden. Dat is ook wat we nastreven bij KEI, een programma binnen de ZM dat moet leiden tot een vereenvoudiging van het civiele proces. Een rechter moet daarbij de zitting kort - en vooral in eigen hand - kunnen houden. Dat vereist interactie en de nodige vaardigheden. De wijze van opleiden en leren moet hierop afgestemd zijn en daar kan SSR een grote rol in spelen.

Veranderingen faciliteren

Vaardigheden moeten ook op het digitale vlak geoefend worden. De huidige tijd dwingt ons daar toe menen zowel van Dijk als van der Voort. MIJN SSR, de digitale leeromgeving van SSR en één van de deelprojecten van NEXT, is een voortvloeiende daarvan. Het cursus- en aanvullend (les)materiaal van SSR is hier te downloaden. Het gebruik hiervan vraagt wat van de gebruikers beseft ook van der Voort. “De rol van de medewerker verandert, maar ik weet niet of dit helemaal doorgedrongen is. Veel mensen doen digitaal hun belastingaangifte, geven meterstanden via internet door en kopen en lezen e-books. Toch treedt er soms lichtelijk paniek op wanneer men lesmateriaal digitaal ontvangt in plaats van op papier. Van Dijk vult aan: “De boekenkast verdwijnt en online content en digitale bestanden nemen deze plaats in. Het is de kunst om dit af te stemmen op wat zich buiten afspeelt. Ik denk dat we ons daarbij vooral op de nieuwe generatie met smartphones en tablets moeten richten, maar we mogen zeker de huidige generatie niet vergeten. Om een omgeving als MIJN SSR te laten slagen is het erg belangrijk dat zowel OM en ZM deze door SSR geboden middelen faciliteren.”

Volgende stap

“Het einde van het NEXT-programma brengt ons weer aan een

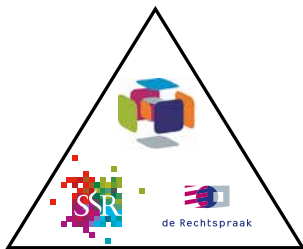
begin”, aldus Greive. “NEXT is anders denken en ook anders handelen. Door SSR NEXT komen er andere vragen en ook die moeten we blijven beantwoorden. Voor mij is het belangrijk dat SSR als organisatie weer herkenbaar is en een visie heeft die we delen met onze klanten. Die lijn moeten we nu verder doortrekken; SSR moet minder ‘apart’ staan en (weer) meer deel uitmaken van ZM/OM. Dat is de volgende stap en daar moeten we gedrieën aan werken”, aldus de (inmiddels) ex-projectmanager.

KEI verrast over innovaties bij SSR

26 NOVEMBER 2013

“Dit is het begin van een huwelijk tussen KEI en SSR. Of liever nog: een driehoeksverhouding samen met Spir-it”. Dat zei Jacques Keltjens, projectleider Organisatie en Ontwikkeling, een deelprogramma binnen KEI tijdens een ‘date’ met SSR op dinsdag 26 november.

In een serie debatcafés bracht Keltjens samen met Leo de Kort (programmadiirecteur) Ruth van Werven (organisatieadviseur) en Marieke Papa (communicatiemedewerker) een bezoek aan SSR. Tijdens de maandelijkse SSR Zeepkist, een informele lunchbijeenkomst waar bestuur, management en medewerkers van SSR elkaar op de hoogte houden over lopende ontwikkelingen, stond de samenwerking tussen SSR en KEI centraal.

Rol voor SSR

“Het opleiden van ruim tienduizend Rechtspraakmedewerkers tijdens de uitrol van KEI wordt een grote uitdaging.” zei Keltjens. Hij ziet hierbij een belangrijke rol voor SSR en verzocht SSR dan ook mee te werken aan het onderwijs in het vernieuwde procesrecht, de kennisomgeving en het onderwijskundige concept achter de zo-

genaamde ‘knoppencursussen’ van Spir-it. Binnen de diverse SSR leiderschapsleergangen zou ook aandacht gegeven moeten worden aan KEI-elementen. “Het is daarbij essentieel dat de digitale werkomgeving die in het kader van KEI wordt ontwikkeld en MIJN SSR, de bestaande online leeromgeving van SSR, aan elkaar gekoppeld worden”, aldus de projectleider.

Unieke kans

De KEI-vertegenwoordigers waren dan ook positief verrast over alle innovaties bij SSR. De projectleiders gaven toe dat zij zelfs bij bezoeken aan andere grote bedrijven tot nu toe niet dergelijke innovaties op dit gebied hadden gezien. “Dit is eigenlijk precies wat we zoeken”, voegde KEI programmadiirecteur Leo de Korte hier aan toe, doelend op de leeromgeving. “MIJN SSR is een unieke kans voor KEI. De twee sluiten qua concept, idee en uitwerking prachtig op elkaar aan.” Rosa Jansen, voorzitter CvB SSR, reageerde uiteraard verheugd op de woorden van Keltjens en de Korte: “Inmiddels heeft MIJN SSR al zeventuizend gebruikers. Het verweven van de KEI-werkomgeving en de SSR- leeromgeving kan een volgende en logische stap zijn. Waarom elders zoeken en het wiel opnieuw laten uitvinden als er al zoveel in eigen huis gedaan wordt?”

Digitale leeromgeving het Rio-portaal echte innovatie

DECEMBER 2013

De eerste groep nieuwe rio's heeft begin december toegang gekregen tot het Rio-portaal, een digitale leeromgeving. Dit Rio-portaal is een belangrijk innovatie van van de nieuwe initiële opleiding. Binnen het portaal vindt de rio zijn persoonlijke opleidingsaanbod en kan hij zijn leeractiviteiten voorbereiden. Bovendien kan hij er in zijn digitale portfolio resultaten en ontvangen feedback delen met opleiders en met de beoordelingscommissie. “En dat kan allemaal op een zelf gekozen plaats en tijdstip!”, vertelt Chris Baars die als deelprojectleider vanuit SSR verantwoordelijk is voor dit resultaat. Binnen het portaal zijn straks ook de formulieren voor de opleiding en de formats voor verslagen en andere opleidingsdocumenten te downloaden door zowel de rio als door de opleiders.

TABLETS: een uitdaging voor de gerechtsbesturen

5 FEBRUARI 2014

KEI en de introductie van Het Nieuwe Werken zullen de gerechtsbesturen en de Rvdr uitdagen om tot de aanschaf van tablets voor haar medewerkers over te gaan. Inburgering van het gebruik van deze mobiele device wordt zo binnen gerechten slechts een kwestie van tijd.

Kennisdeling, kennisoverdracht en leren gebeuren steeds meer online en mobiel. Als gevolg hiervan wordt ook bij SSR hard gewerkt aan innovatieve leervormen die passen in deze digitale tijd: de digitale leeromgeving MIJN SSR met digitaal les- en cursusmateriaal. De toegang tot leeractiviteiten en de beschikbaarheid van up-to-date

leerbronnen worden zo een stuk makkelijker.

Deze ontwikkelingen binnen de Rechtspraak staan niet op zichzelf. De Nederlander is namelijk online en niet een beetje ook. Volgens het jaarlijkse rapport Media Standaard Survey (TNS-NIPO) heeft inmiddels 92% van de Nederlanders van 13 jaar en ouder toegang tot internet. Toegang tot internet via mobiel groeit spectaculair en de snelle stijging van tablets valt daarbij het meest in het oog. Was het in 2011 nog een op de twaalf Nederlanders die een tablet gebruikte, in 2013 bleek al een op de drie Nederlanders dagelijks via een tablet online en dat zelfs meerdere keren per dag! Ook in onderwijs heeft de tablet inmiddels een vaste plek gevonden en een toegevoegde waarde bewezen. Tablets schijnen wel degelijk een verschil te maken in les geven en leren.

Mobiele devices worden dus ook bij SSR steeds belangrijker. De laatste raio groep die in 2012 van start ging, heeft als een pi-

lotgroep de beschikking gekregen over tablets. De opzet van de nieuwe initiële opleiding is voor een groot deel digitaal. Tijdens de eerste startweek van de nieuwe rio's bleek het gebruik van mobiele devices bij deze nieuwe medewerkers van de Rechtspraak geen enkel probleem. Cursusmateriaal van SSR komt steeds meer online

waardoor de productie van gedrukte readers op termijn overbodig zal zijn.

De ervaring leert dat de Rechtspraak volgt wat in Nederland gebeurt. Inzet van de tablet binnen de Rechtspraak lijkt daarom nu slechts een kwestie van tijd.

VERHUIZING SSR NAAR UTRECHT

Eind 2012 verhuisde SSR van Zutphen naar Utrecht en een aantal nevenlocaties. Als een van de eerste organisaties binnen de Rechtspraak introduceerde SSR tegelijkertijd Het Nieuwe Werken. Joop Pot, lid Raad voor de rechtspraak, noemde SSR daarin een voorbeeld voor anderen.

Verhuizing SSR 'goed voor de rechtspraak'

12 SEPTEMBER 2012

"De verhuizing van SSR eind dit jaar naar Utrecht en vier nevenlocaties in het land is goed voor de hele organisatie van de Rechtspraak en het Openbaar Ministerie. Cursisten hebben geen of minder reistijd. Overtollige kantoorcapaciteit bij de gerechten en parketten wordt benut. Dat is een besparing voor de rechterlijke organisatie als geheel", aldus Tonnie Hulman, directeur bedrijfsvoering bij SSR.

Ongeveer 40 jaar huisde SSR in de oude, karakteristieke panden in Zutphen. Die perifere locatie, hoe mooi ook, bleek een struikelblok voor het veranderproces van SSR naar het toekomstbestendige SSR NEXT. "Met SSR NEXT verandert ons opleidingsinstituut op verzoek van onze opdrachtgevers in een toekomstbestendige organisatie met een vernieuwd cursusaanbod, een digitale leeromgeving en cursussen die dichterbij de klant worden gegeven. Om dat te kunnen bereiken, is één centrale locatie, gemakkelijk bereikbaar vanuit het hele land, een absolute noodzaak", aldus de directeur bedrijfsvoering.

Inhuizen

Naast de centrale vestiging in Utrecht komen er vier decentrale cursuslocaties in Amsterdam, Zwolle, Rotterdam en Den Bosch. Tonnie Hulman: "Om nog dichterbij de klant te kunnen komen, wordt een deel van de cursussen op die nevenvestigingen gegeven. Zo maken we gebruik van overtollige huisvestingscapaciteit door in te huizen bij de gerechten en parketten. Voor een deel van de cursisten vervalt de noodzaak om te reizen of de reistijd veel korter. Voor onze drukbezette klanten, die iedere dag moeten woekeren met hun tijd, is dat een enorm voordeel.

Met de verhuizing verandert ook veel in het cursusaanbod. Cursusdagen zullen in de toekomst meer gespreid worden. Een cursus wordt in de toekomst zoveel mogelijk opgesplitst in twee losse cursusdagen i.p.v. met overnachting. De cursussen worden ook korter en minder plaatsgebonden door de digitale leeromgeving (MIJN SSR). Dit alles zal zich uiteindelijk vertalen in een vernieuwd cursusaanbod en besparingen voor de gehele rechterlijke organisatie.

Maar natuurlijk mét behoud van de hoogstaande kwaliteit die we hebben. Wij zijn en blijven het opleidingscentrum van en voor de rechterlijke macht, en streven daarbij continu naar een vernieuwend, inspirerend en kwalitatief hoog cursusaanbod", aldus de directeur bedrijfsvoering.

Onderzoek naar gedrag rond Het Nieuwe Werken

19 AUGUSTUS 2013

Hoe gaan mensen om met de vrijheid die Het Nieuwe Werken hen biedt? Is HNW voor iedereen geschikt? Wat zijn voor werkgever en werknemer de valkuilen? Naar die belangrijke vragen start TNO binnenkort een onderzoek dat ook onder medewerkers van SSR gehouden wordt. Chris Baars, projectleider van SSR Werkt!, is benieuwd naar de uitkomsten.

Bij Het Nieuwe Werken, zoals dat ook bij SSR is ingevoerd, wordt het de werknemer mogelijk gemaakt op iedere plaats, dus niet per se op kantoor, te kunnen werken. Daarbij spelen de drie B's een cruciale rol: Bytes, Bricks en Behaviour. Over de Bytes zijn geen zorgen. SSR medewerkers beschikken inmiddels over goedlopende digitale infrastructuur. "We mogen zelfs wel zeggen dat we binnen de Rechtspraak voorop lopen in het optimaal gebruik maken van de moderne, digitale technologieën", zegt Baars. En ook met de Bricks zit het wel snor: "Op enkele aandachtspunten na biedt het SSR-gebouw in Utrecht een goede basis voor de toekomst".

In de derde B, van Behaviour, ligt de grootste uitdaging én de winst. "Uit ervaring bij andere bedrijven en organisaties is bekend dat niet iedereen kan omgaan met de mate van vrijheid die Het Nieuwe Werken geeft. Er zijn mensen voor wie de relatie tussen bepaalde persoonskenmerken en de grote mate van zelfsturing binnen HNW niet past.

Ook bij SSR zullen er mensen zijn voor wie dit geldt, of die het moeilijk vinden om activiteit- en resultaatgericht te werken', legt Chris Baars uit. HNW blijft een avontuur". Zeker de gedragskundige kant is een doorlopend proces van flexibiliteit en aanpassen aan nieuwe omstandigheden en situaties. Aan de vrijheid van HNW kleven nu eenmaal ook nadelen. Vooral leidinggevenden waren, in de aanloop naar de nieuwe situatie, weleens bang dat er onvoldoende zicht zou zijn op hetgeen de medewerkers doen als ze elders werken. In de praktijk wint het vertrouwen steeds meer terrein. Maar daar zal je aan moeten blijven werken".

JOOP POT:

SSR goed voorbeeld van Het Nieuwe Werken

31 OKTOBER 2013

SSR is goed op weg met de doorvoering van Het Nieuwe Werken. Dit blijkt uit recent onderzoek door TNO. De getroffen maatregelen sluiten goed aan op de behoeften van de medewerkers en zij zijn over het algemeen positief over management, support en de cultuur voor HNW. Voor Joop Pot, lid van de Raad voor de rechtspraak, is SSR daarmee een goed voorbeeld voor de gerechten om eventuele gevoelens van angst en bedreiging voor deze vernieuwingen weg te nemen.

Het TNO-onderzoek is de eerste officiële evaluatie sinds Het Nieuwe Werken eind 2012 bij SSR werd ingevoerd. Ruim drie kwart van de medewerkers deed hieraan mee en zij gaven de doorgevoerde vernieuwingen op vrijwel alle fronten een hoog rapportcijfer. Wel zouden er meer mogelijkheden moeten komen voor telefoneren en vertrouwelijke gesprekken en moeten medewerkers elkaar vaker houden aan gedragsafspraken zoals niet praten op een concentratie plek, zo blijkt uit de eerste peiling.

Angst

Voor Joop Pot, die bij de Raad voor de rechtspraak Het Nieuwe Werken bij de gerechten in zijn portefeuille heeft, kunnen de gerechten misschien een wijze les trekken uit het TNO-rapport. "Hoewel de Presidentenvergadering recentelijk de visie op Het Nieuwe Werken heeft vastgesteld, bleek er toch nogal wat angst te zijn om in een keurslijf gedwongen te worden. Die angst is veelal gebaseerd op onzekerheid over bijvoorbeeld de huisvesting of over de acceptatie door de medewerkers van HNW-maatregelen. Het TNO-onderzoek naar de situatie bij SSR geeft aan dat dat soort angsten en onzekerheden een uiteindelijke tevredenheid niet in de weg hoeven te staan."

HET BELANG VAN EUROPA

Nederlandse rechtspraak is onlosmakelijk verbonden met Europa. Ook Simone Roos benadrukte vaak het belang van een internationale blik voor Nederlandse rechters. SSR biedt een ruim internationaal programma. De onderscheiding van SSR door de Raad van Europa was dan ook een belangrijke erkenning van de vele inspanningen.

Raad van Europa onderscheidt SSR

17 MAART 2011

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa Thorbjörn Jagland heeft de Medal of Merit toegekend aan SSR. De Medal wordt toegekend aan individuen of organisaties die betrokken zijn bij de waarden van de Raad van Europa en daarvoor acties ondernemen die erkenning verdienen.

De Medal of Merit is de erkenning voor de wijze waarop SSR al meer dan 29 jaar binnen het curriculum van de opleiding tot rechter en officier aandacht geeft aan Europa en plaats inruimt voor de kennisverwerving van de jurisprudentie van het Europees Hof van de Rechten van de Mens.

SSR koploper bij kennisverwerving Europees recht

SSR was het eerste en jarenlang ook het enige opleidingsinstituut binnen Europa dat binnen het curriculum van de opleiding tot rechter en officier systematisch op allerlei manieren aandacht heeft gegeven aan de Europese dimensie. Lang voordat door de lidstaten van de Raad van Europa over en weer officiële aanbevelingen werden gedaan om te zorgen voor kennisverwerving op nationaal niveau van het Europese recht en jurisprudentie, organiseerde SSR al nationale cursussen over de rechten van de mens. Sinds 1982 organiseert SSR om de twee jaar en vanaf 1992 jaarlijks een studiebezoek naar Straatsburg. Tijdens dit bezoek wonen rechters en officieren van justitie een zitting bij van het Europees Hof. Ook diverse inleidingen over de werkzaamheden van de Raad van Europa die van direct belang kunnen zijn voor het dagelijks werk van de nationale rechter en officier van justitie, staan op het programma. Pas de laatste jaren geven opleidingsinstellingen van de andere lidstaten van de Raad van Europa aandacht aan Europa.

Stageplaatsen

SSR bemiddelt eveneens al jarenlang bij de organisatie van stageplaatsen binnen Europa voor ervaren Nederlandse rechters. Ook zorgt SSR voor een of twee stageplaatsen voor leerling-magistraten op de griffie van het Hof waar raio's een jaar lang een bijzondere ervaring kunnen opdoen. Binnenkort verwelkomt het Hof opnieuw twee raio's voor een dergelijke stageperiode.

Uitreiking Medal in Straatsburg

Dit jaar vindt het 25ste studiebezoek plaats van leden van de Nederlandse rechterlijke macht. Aanleiding voor de Secretaris-Generaal van de Raad om in 2011 SSR deze bijzondere onderscheiding toe te kennen. De Medal wordt op 21 maart in Straatsburg uitgereikt door de plaatsvervangend SG van de Raad van Europa, mevrouw Maud de Boer-Buquicchio, aan Rosa Jansen, voorzitter College van Bestuur van SSR en rector van de raio-opleiding. Rosa Jansen reageert aangenaam verrast op het bericht dat haar via Egbert Myjer rechter bij het European Court of Human Rights bereikte: “Een grote erkenning voor alle aandacht die SSR gedurende die tijd aan Europa heeft gegeven. En wat leuk dat ik mij net realiseer dat ik zelf nog als raio bij de eerste studiereis aanwezig mocht zijn.”

SSR in Brussel: best practice in e-learning

10 JULI 2014

Op uitnodiging van de Europese Commissie heeft SSR vrijdag 27 juni 2014 in Brussel een presentatie gegeven over e-learning. Tijdens het tweedaagse congres ‘Building upon good practices in European judicial training’ werden door diverse Europese juridische opleidingsinstituten hun ‘best practices’ getoond. Tevens werd tijdens deze bijeenkomst een Memorandum of Understanding getekend tussen verantwoordelijken voor rechterlijke opleiding in Europa.

Tijdens de conferentie werd gesproken over kennis en kennisontwikkeling, kwaliteit van opleiding voor de rechterlijke macht en

het creëren van een Europese rechtscultuur via opleiding en ontwikkeling. Cursusmanager Karima Kaddouri verzorgde namens SSR een presentatie waarin ze vertelde over de visie van SSR op digitalisering en Het Nieuwe Leren. Daarbij werden fragmenten van diverse soorten webcolleges en MIJN SSR getoond. Deze laatstgenoemde digitale leeromgeving waar cursisten studiemateriaal kunnen vinden, webcolleges kunnen volgen en opdrachten kunnen maken en opslaan, werd daarbij zeer positief ontvangen. Kaddouri kijkt terug op een geslaagde bijeenkomst: “Het was een interessante ervaring om te zien welke producten de Europese opleidingsinstituten bieden op het gebied van e-learning en hoe zij de transitie naar een digitaal leerplatform maken. Dat MIJN SSR daarbij positief werd ontvangen is natuurlijk goed om te horen.”

VERDIEPING VOOR ERVAREN RECHTERS EN RAADSHEREN

De behoefte aan speciale masterclasses en verdiepingsopties voor meer ervaren rechters en raadsheren vulde SSR in met de Zesdaagse en bijzondere masterclasses en leergangen over onder meer rechterlijke oordeelsvorming, recht en literatuur en een medialeergang. Soms namen ook leden van de Raad voor de rechtspraak daaraan deel.

Nieuwe summercourse rechterlijke oordeelsvorming

AUGUSTUS 2010

Opnieuw organiseert SSR dit jaar de vierdaagse SSR Summercourse Rechterlijke Oordeelsvorming in de Lutte. Doelgroep zijn ervaren rechters en raadsheren uit alle sectoren. De twee eerdere

'courses' over dit onderwerp, afgelopen zomer en winter, waren een doorslaand succes en kregen uitmuntende rapportcijfers van de deelnemers. "Je bent je weer eens goed bewust geworden van de dingen die je oordeel kleuren, van de valkuilen en van de noodzaak om jezelf regelmatig te bevragen of het allemaal nog wel goed gaat," aldus een van deelnemers in januari 2010.

"En dat is precies waar het om draait," zegt Harry Stikkelbroeck, lector strafrecht bij SSR en coördinator van de zomerbijeenkomst. "Een dergelijke retraite van vier dagen intensief praten, nadenken en reflecteren op dit belangrijke onderdeel van ons werk is bepaald geen overbodige luxe. In deze tijd van productiedrang zijn we vaak op de automatische piloot en té routinematig aan het werk. De summercourse geeft je de bagage om te reflecteren van tijd tot tijd. Het zet je weer op scherp," spreekt hij uit ervaring.

Aanleiding tot het organiseren van deze topontmoeting was voor SSR vorig jaar de groeiende behoefte onder rechters om de reflectie op het eigen functioneren te verbreden. Daarbij kwam vooral de vraag naar voren om niet alleen met mensen uit de eigen, juridische beroepsgroep van gedachten te wisselen, maar vooral ook met wetenschappers uit andere disciplines. Tijdens de vier dagen van de Summercourse worden de inleidingen, workshops en Socratische gesprekken dan ook verzorgd door vooraanstaande vertegenwoordigers uit de werelden van onder meer de gedragswetenschappen, psychologie en filosofie.

Hoewel ook minder ervaren rechters aan de Summercourse kunnen deelnemen, is deze toch vooral bedoeld voor de meer ervaren rechters en raadsheren van de rechtbanken, gerechtshoven, Hoge Raad en de bijzondere colleges.

Stikkelbroeck: "Als je dit vak nog niet zo lang uitoefent, en dus nog niet een grote eigen ervaring hebt, is het moeilijker het optimale effect uit de bijeenkomst te halen en om er als rechter herkenningpunten in te zien. Terwijl dát nu juist zo'n impact heeft. Ik zelf stel me, nadat ik de wintercourse heb gevolgd, veel vaker de vraag 'Wat ben ik nu aan het doen? Trap ik niet weer in de valkuilen van routine die ik nu juist moet vermijden?' Die vier dagen samen met vakgenoten praten en denken over oordeelsvorming leveren kostbare momenten van reflectie op".

'RECHTERS MOETEN ZICH NIET AANPASSEN AAN DE MEDIA':

Een nieuwe leergang Media en Communicatie voor bestuurders, ervaren rechters en raadsheren bij SSR

JANUARI 2011

"Rechters moeten niet krampachtig meegaan met de media. Er is besef, bewustzijn en inzicht nodig van de rol die media spelen, maar dat betekent niet dat rechters hun oren naar dit veelkoppig monster moeten laten hangen".

Gerben Kor, advocaat, mediaconsultant en auteur van onder meer het boek Medialisering van Recht wond er tijdens zijn optreden als 'wintergast' bij de leergang Media & Communicatie geen doekjes om. Als 'relatieve liefhebber van de ivoren toren', zoals hij zichzelf noemt, zijn voor hem twitterende rechters uit den boze. Evenals rechters die hun gedrag veranderen als zij voor het oog van de camera moeten optreden. "Er is niks mis mee om ervoor te zorgen dat je er op beeld goed uitziet. Maar de camera's mogen een rechter nooit inhoudelijk veranderen. Jij speelt als rechter altijd een thuiswedstrijd: vóór, tijdens en na een zitting," meent Kor. Over de vraag óf, in hoeverre en op welke manier rechters het contact met de media vorm moeten geven, werd druk gediscussieerd. Hoe ver gaat openbaarheid? Hoe open moeten rechters zijn? Hoe voorkom je misvormde berichtgeving? Moet er wel of niet een soort gedragscode komen met duidelijke grenzen voor het contact tussen rechters en media? De meningen blijken verdeeld en nog verre van uitgekristalliseerd.

De vierentwintig deelnemers waaronder Simone Roos van de Raad en enkele presidenten oefenden met het optreden voor een camera. Voor sommigen, vooral de persrechters, bleek dit 'gesneden koek', terwijl anderen zich uitermate onwennig voelden.

“Summercourse ‘Rechtspraak, taal en literatuur’ is eye-opener en meer dan een reguliere cursus”

18 JULI 2014

Dat zegt Marieke Koek, president van de rechtbank Zeeland-West-Brabant over de SSR Summercourse ‘Rechtspraak, Taal en Literatuur’ die eind juni voor de vijfde maal plaatsvond.

Tijdens de cursus worden verbanden gelegd tussen literatuur, taal en rechtspreken. Rechters kijken zo door middel van literatuur en film met afstand naar hun eigen werk en kunnen daarop reflecteren. Een “eye-opener” volgens Marieke Koek. “Toen ik tijdens de cursus rechters achtereenvolgens een favoriet deel uit een gedicht of verhaal hoorde voordragen realiseerde ik mij het belang van literatuur voor de rechtspraak van alledag. En voor de rechter, die in staat moet zijn zich in te leven in het verhaal van de rechtzoekende en in het verhaal achter de juridische presentatie. Het goede gesprek onder professionals, waar in deze tijd zo weinig gelegenheid voor is, ontstond daar als vanzelf”, aldus de president van de rechtbank Zeeland-West-Brabant.

De Summercourse vond wederom plaats bij de Roosevelt Academy in Middelburg.

Slotdag Zesdaagse dwingt rechters diep in de ziel te kijken

VRIJDAG 11 APRIL 2014

Een professionele rechter is bescheiden én toont moed om recht te spreken. Hij of zij kijkt verder dan de feiten, zoekt naar contra-indicaties, falsificeert en wantrouwt wetenschappers. Ethische aspecten en de schoonheid van het recht hebben een belangrijke plaats bij de zoektocht naar de waarheid. Met discussies over die prikkelende stellingen over ‘waarheid’ sloot donderdag 10 april bij SSR in Utrecht de Zesdaagse-cyclus over vele kanten van rechterlijke oordeelsvorming.

Wetenschappers, rechters, leden van het Openbaar Ministerie en bestuurders verdiepten zich tijdens de Zesdaagse, die op verschillende locaties in het land gehouden werd, in tal van facetten rond het proces van oordeelsvorming. De apotheose, het vinden van de ‘waarheid’, stond op de Zevende Dag centraal. Opnieuw een bijna magisch onderwerp van gesprek.

Enthousiaste reacties voor tumblr’ende deelnemer

Bestuursrechter Joyce Lie kreeg bekendheid als de ‘twitterende rechter’ en heeft inmiddels een paar duizend volgers. Van drie bijeenkomsten tijdens de Zesdaagse stuurde zij berichtjes daarover de wereld in. De reacties waren, volgens haar, enthousiast. “Ik ben heel tevreden hoe het gelopen is. Voor de mensen die de

Zesdaagse niet konden bijwonen bleken de stukjes die ik op tumblr heb gezet een aardig inkijkje te geven in wat zich daar afspeelde. Ook niet-juristen reageerden heel enthousiast. Zelf vond ik de Zesdaagse een uitermate verdiepende serie, met interessante programmaonderdelen. Door een aantal dagen van deze cyclus over rechterlijke oordeelsvorming bij te wonen heb ik de kans gekregen meer diepgang te geven aan mijn werk als rechter.”

